

PRIEŠAS GABENA GINKLUS "TAIKOS PLENTU"

Midwest Inter. Library Center
5721 Cottage Grove Ave

ACHESON REKOMENDAVO PALAIKYT TARNAUTOJĄ, FBI ĮTARTĄ ŠNIPU

Įtariamasis išdirbo 12 metų aukštose vietose

WASHINGTONAS, D. C. — Senato vidaus saugumo komitetas paskelbė buv. Valstybės sekretoriaus Achesono laišką (tada pasekretoriaus), kuriame jis gražiausiais žodžiais atsiliepė apie aukštą pareigūną, nežinint, kad FBI buvo įspėjęs jo dabočių, kaip įtariamo sovietų šnipo.

Komiteto pirmininkas senatorius Jenner po to pabrėžė, kad jo komitetas išskels aikštėn "gigantišką sąmokslą prieš mūsų kraštą, suorganizuotą tarp vyriausybės aukštųjų pareigūnų".

Harold Glasser'io veikla

Komitetas pereitą savaitę pradėjo tyrinėti priešvalstybinę veiklą Harold Glasser'io, 47 m., kurio tėvai yra kilę iš Rusijos.

Ankstyesni apklausinėti liudininkai, tarp jų buvę komunistai, tvirtino, jog Glasser šnipinėjo sovietams per 12 metų savo tarnybos aukštose federalinės vyriausybės pareigose.

Paklaustas Komiteto patarėjo Morris apie savo špionažo veiklą, Glasser atsisakė aiškintis.

Glasser išdavė Guzenko

1945 metais FBI slapto raštu įspėjo vyriausybės narius ir patį prez. Trumaną, kad Glasser yra sovietų šnipas, nes taip tvirtino Igor Guzenko, SSSR ambasados Kanadoj slaptojo kodo saugotojas, atsimetęs nuo komunistų ir išdavęs Kanados vyriausybei išsiskakojusią sovietų atominių paslapčių organizaciją. Apie Glasserio špionažo veiklą tvirtino ir Elizabeth Bentley, buvusi sovietų agentė.

Iždo viceselektoarius padėjėjas

Glasser tuo metu buvo iždo viceselektoarius Harry Dexter White dešinioji ranka. White buvo išaiškintas sovietų agentu, davinėjęs valstybės paslaptis Whittaker Chambers, kuris įrodė Alger Hissą, buv. Roosevelto patarėją, esant komunistu ir sovietų agentu. Dexter White netrukus mirė paslaptinomis aplinkybėmis.

Įtariamasis dirbo, kiek patiko

Nepaisant šio įspėjimo, Glasser dirbo iki 1947 metų, kada jis pats atsistatydino ir perėjo Žydų Federacijos ir gerovės užjūrio studijų instituto direktorius. Šioj vietoj jis ir šiandien tebetarnauja.

Tarp įvairių paerigų Glasser buvo ir UNRRA aukštąs pareigūnas, kuriam buvo pavesta globoti šimtaprocentinis antikomunistus pabėgėlius Europoj. Komitetas turi žinių, kad jis eidamas šias pareigas, tardavosi su sovietų agentais Vokietijoje (kaip terorizuoti pabėgėlius, kad jie grįžtų namo). Bet Glasser atsisakė apie tai aiškintis, nes tokią teisę jam suteikianti JAV konstitucija.

Prezidentas pasakys svarbią kalbą

AUGUSTA, Ga. — Prez. Eisenhoweris ketvirtadienį grįš į Washingtoną pasakyti kalbą Amerikos laikraščiu redaktorių suvažiavime.

Jo kalba būsianti viena iš svarbiausių jo prezidentavimo metu, ir liesianti Amerikos pažiūras į sovietų užvestą "taikos ofenzivą".

Anglai sumažino mokesčius 2 1/2 %

LONDONAS. — Naujajame biudžete numatyta sumažinti anglams pajamų mokesčius 2% nuošimčio. Anglų mokesčiai buvo tokie dideli, kad ir po sumažinimo jie lieka didesni kaip Amerikoj.

Iš Commonwealtho valstybių ligi šiol tik Kanada galėjo žymiai sumažinti mokesčius, būtent 11%.

Dėl mokesčių sumažinimo, karinis biudžetas padidintas tik \$250 mil. Be to padidinamos išlaidos socialiniam draudimui, viešosioms mokykloms ir kitoms įvestoms socialinėms reformoms.

Šnipas Remington gavo tris metus

NE WYORKAS. — William Remington, buvęs aukštąs prekybos departamento pareigūnas, buvo nubaustas 3 metus kalėjimo.

Per bylos aiškinimą buvo nustatyta, kad jis išdavinėjo sovietų agentams valstybines paslaptis (dirbtinės gumos formulės ir kita). Bet ši bausmė jam paskirta ne už šnipinėjimą, bet už klaidingą priesaiką, kad jis nebuvęs komunistas ir nešnipinėjęs.

Fordo darbininkai grįžo į fabriką

DETROITAS. — Automobilių darbininkų unijai susitarus su Fordo kompanijos vadovybe, pasibaigė 15 dienų streikas, ir darbininkai grįžo į Monroes automobilų dalių fabriką.

Atnaujinus darbą dalių fabrike, Fordas galės tęsti darbą 15 kitų fabrikų.

Mirė vienas iš Stalino daktarų

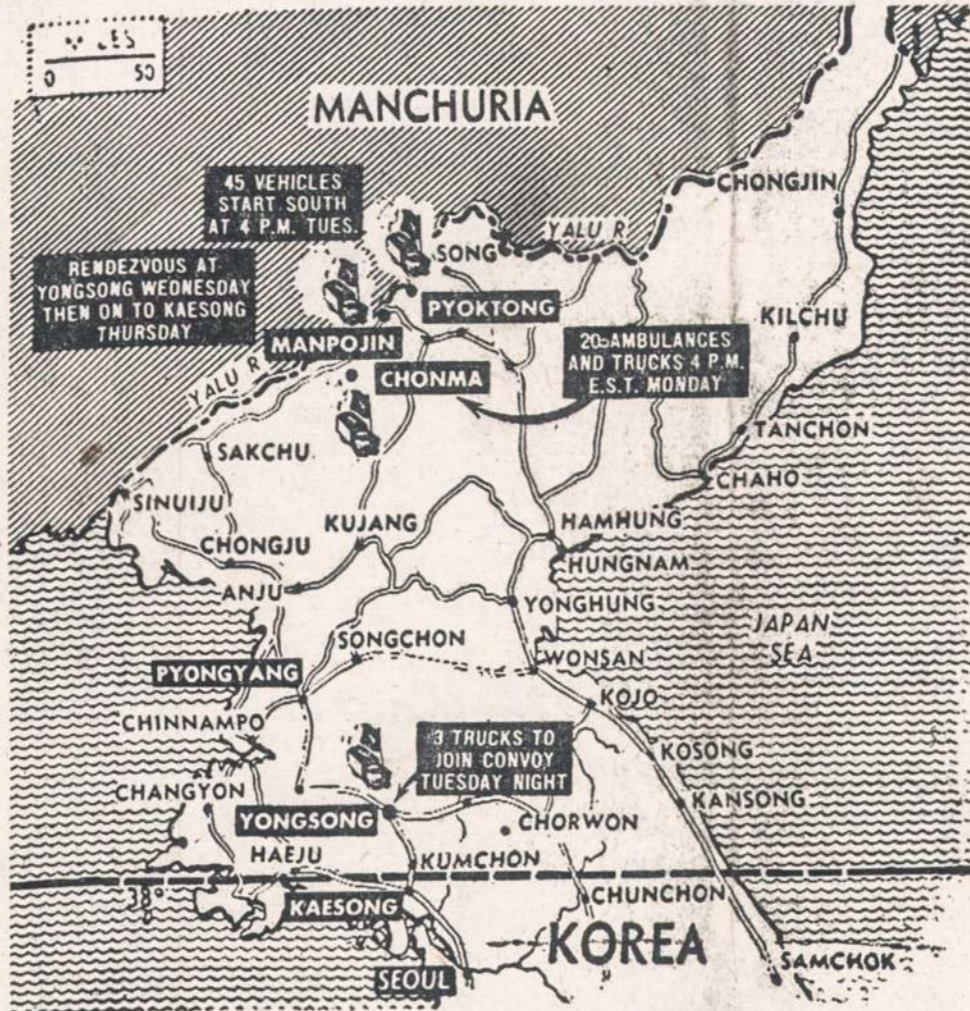
MASKVA. — Prof. Arseni Rusakov, vienas iš 9 gydytojų, pasirašiusių Stalino mirties aktą, mirė.

Daktaro mirimo aplinkybės pranešime neminimos.

Tarp Pakistano ir Saudi Arabijos buvo pratęstas draugiškumo paktas, sudarytas 1951 metais.

Praga. Čekoslovakijoje žuvo 6 vaikai, bežaisdami rasta karo laikų granata.

Advertisement for a new telephone at HAYmarket 1-6100. Includes an image of a telephone handset.

PAJUDEJO JT KARIAI BELAISVIAI. — Spėjama, kad komunistų nelaisvėje laikomi sužeisti ir sergą JT kariai jau pradėdami vėžti į surinkimo punktą Kaesong, 6 mylios nuo Panmunjom, kur įvyks jų išeikimas.

AMERIKA TURI A. BOMBŲ ANGLIJOJ TVIRTINA KONGRESMANAS JOHNSON

Globaliniai B-36 bombonešiai paruošti smogti

WASHINGTONAS, D. C. — Kongreso karinių reikalų komiteto narys Leroy Johnson (resp. Calif.) tvirtina, kad Jungtinės Valstybės turi Anglijoj atominių bombų ir paruoštų didžiųjų B-36 bombonešių, suduoti bet kurią akimirka smūgius prieš pramonės miestams, jei tai pasirodytų reikalinga.

Jis be to prileido galimybę, jog Amerika galinti turėti atominių ginklų ir Korėjoj, tačiau šio fakto negalys patvirtinti.

Pentagonas tvirtinimą neigia

Atstovas Johnson kalbėjo apie baigtus pasirošimus atominiam karui aviacijos žurnalistų suvažiavime. Pasigirdus priekaištams, kad tokios paslaptys yra draudžiamos pasakoti, kongresmaans atsakė, kad tai jau nebe paslaptis, bet visiems žinomas dalykas.

Tuo jis atmetė ir krašto apsaugos departamento atstovų neigiančius pareiškimus. Pentagono atstovai sako, akd Amerika neturinti iš viso užjūry B-36 pastovių bazių. Šie didieji lėktuvai nutūpią Anglijoj per mokomuosius skraidymus, bet jų nuolatinės bazės esančios Amerikoj.

A. bombos lėktuvnešiuose?

Pentagono atstovams, turintiems neigti atominių ginklų išgabėjimą iš Amerikos (tam būtų reikalingas specialus prezidento įsakymas), spaudoj pasirodė įtvirtinimų, kad ir Amerikos lėktuvnešiai užjūriuose esą apūpinti atomineis bombomis.

Taip pat ir naujosios aviacijos bazės šiaurinėj Afrikoj turinčios atominių bombų sandėlius. Prie to pastebima, jog atomines bombas gali nešti ne tik patys didžiausieji naujieji bombonešiai B-36, B-50 ir B-47, o taip pat ir B-29, žinomi iš pastutinio karo skraidančių tvirtovių vardu.

Atentatas prieš prez. J. Peroną

BUENOS AIRES. — Trečia-dienį, prezidentui Juan Peronui kalbant iš savo rūmų balkono, sprogo dvi bombos, padėtos Peronui nužudyti.

Peronas liko gyvas ir net nesužeistas. Nukentėjo keleta žmonių, stovėję kalbos metu priešakinėje eilėje.

Lėktuvo nelaimėj žuvo 6 kareiviai

SEATTLE, Wash. — Keleivinis lėktuvas su 24 kariškiais ir stiuardese, gabėjęs vyrus iš Serantonio, Pa., į Seattle, Wash., antradienį nukrito Kaskados kalnouse.

Stiuardės Mrs. Adra Long iš Berkeley, Calif., kad ir sužeista, nubrido giliu sniegu 8 mylias ieškodama pagalbos. 6 vyrai žuvo, 17 sužeisti, tarp jų lėktuvo pilotas ir jo padėjėjas.

Lėktuvas, išskridęs iš Chicago, manęs iš pradžių grįžti atgal, sugedus vienam iš dviejų motorų. Bet kadangi Seattle buvo arčiau, lakūnas mėgino pasiekti šią vietą, bet nepajėgė išsilaikyti reikalingame aukšty, skrendant per kalnus.

Egiptas noris taikos su Izraelio valstybe

PARYZIUS. — Sužinota, jog Egiptas yra pasiruošęs separatiškai taikai su Izraeliu, jei šis su tiks su jo sąlygomis.

Egiptas siūlo internacionalizuoti Jeruzalę, reikalauja atsisteisti Palestinos pabėgėliams, prijungti Negevo sritį, bet atgautų bendrą sieną su Jordanija.

Izraelis yra linkęs patenkinti pirmąsias dvi sąlygas, tačiau priešinasi Negevo srities prijungimui. Gal būt, kad vietoj visos srities, Izraelis sutiks duoti Egiptui koridorij, jungiantį jį su Jordanija.

Ch. Chaplinui Amerika daugiau neberekalinga

Jis jau ir taip turi milijonus

GENEVA, Šveicarija. — Anglų komikas Charlie Chaplin, atvykęs į Ameriką prieš pirmąjį pasaulinį karą ir uždirbęs milijonus iš filmų, nutarė nebegrįžti į Ameriką. Šiuo metu jis yra Europoj.

Jis pasijuto užsigaivęs, kai vyr. prokuroras pranešė, jog grįžimo atveju Chaplinas bus sulaikytas ir bus bandyta jo nebeįleisti, kaip įtariamo prokomunistine veikla. Chaplinas pranešė JAV konsului, kad jis pats nebemanas grįžti.

Laos šaukiasi pagalbos

HANOI, Indokinija. — Laos, "šalis milijonų dramblių", yra naujas komunistų partizanų taikinys.

Įsiveržus pirmiesiems daliniams į Samneua, premieras Souvana Phouma per radiją kreipėsi į Jungtines Tautas ir Vakarų valstybes padėti apsiginti nuo komunistų.

Laos, Vietnam ir Kambodija yra trys naujos valstybės, atsiradusios po karo iš didžiosios Indokinijos kolonijos.

Lie ragina ginkluotis

NEW YORKAS. — Buvęs JT gen. sekretorius Trygve Lie sako, kad būtų didžiavisia kvailystė sustoti ginklavivis ir ir rūpinis kolektyvinis saugumas.

Jis kalbėjo pasaulinės veteranų federacijos suvažiavime. —Du SSSR kariniai patarėjai ir vienas Kinijos komunistų štabo karininkas žuvo lėktuvo nelaimėj Swatow aerodrome.

KINAI BELAISVIAI TRIUKŠMAUJA NET IR NAMO GABENANT

Jie nori grįžti, bet yra fanatikai, siekia JT armijai už gerą laikymą atsilygint blogu

PUSAN, Korėja. — Pirmas komunistų karo belaisvių dalių, 750 kinų, atgabentas laivu iš Cheju stovyklos į pusiasalį, atsisakė lipti į krantą.

Dar 13 lėktuvų į V. Vokietiją

LANDSTUHL, Vokietija. — Šią Amerikos bazę Vokietijoje pasiekė 13 naujausių srausminių lėktuvų F-86, atlikusių kelionę per Atlantą savomis jėgomis.

Buvo pranešta, kad į Vokietiją išskrido 19 naikintojų. Šeši turėjo kelionę nutraukti dėl techninių kliūčių.

Kanada neseniai savo aviacijos divizionai Vokietijoje pristatė 48 srausminius naikintojus. Aviacija Vokietijoje pradėta po to stiprinti, kai išdrąsinę komunistai ėmė puldinėti Amerikos ir anglų lėktuvus.

Pasitraukė "Voice" viršininkas Harris

WASHINGTONAS, D. C. — Senato komiteto tyrinėjimų pabėgėjų atstataudino ir antrasis pagal aukštumą Amerikos Balso viršininkas, Reed Harris (anksčiau pasitraukė Valstybės departamento tarptautinės informacijos viršininkas Dr. Wilson Compton ir jo vietą užėmė Dr. Johnson).

Harris buvo kaltinamas sabotavęs Amerikos Balso veiklumą. Jam buvo primateamos komunistinės pažiuos studijų laikais. Sen. McCarthy, komiteto pirmininkas, pareiškė, kad jis būtų patenkintas, jei ir visi kiti Harris draugai pasektų jo pavyzdžiui.

Mrs. Luce išvyko ambasadoriauti

NEW YORKAS. — Naujasis JAV ambasadorius Italijai, Mrs. Clare Boothe Luce antradienį išplaukė iš New Yorko į Europą, pakeliui į savo paskyrimo vietą.

Mrs. Luce, buvusi respublikonų narė Kongrese, be to aktorė ir rašytoja, yra pirmoji moteris, kuriai pavesta tokia svarbi ambasada. Prez. Trumanas buvo paskyręs dvi diplomatinės atstovybės moterims — Kopenhagos ambasadą Mrs. Anderson ir Luksemburgo pasiuntinybę Mrs. Mesta.

Su Mrs. Luce tuo pačiu italu laivu Andrea Doria išvyko ir jos vyras Henry Luce, žinomas spaudos karalius (Time, Life ir Fortune žurnalų leidėjas).

NATO tarybos konferencija

PARYZIUS. — Balandžio 23 d. Paryžiuj prasideda šiaurinio Atlanto Gynybos Organizacijos (NATO) ministerių tarybos konferencija.

JAV štabo viršininkas gen. Omar Bradley jau atvyko į Paryžių. Gynybos sekr. Wilson užsuko į Vokietiją, kur jį pastikio NATO vyr. vadas gen. Ridgway.

Nepažįstas komunistų fanatikų būtų galėjęs pamanyti, kad jie gražinami prieš jų valių. Bet JT armijos belaisvių viršininkas gen. Lionel McGarr priminė: "Jie yra komunistai, jie ieškos progų kelti netvarką iki paskutinio vyro".

Pabūgo kareivių durtuvų

Raginimams negelbstint, laive pasirodė durtuvais ginkluoti ir dukokaukėmis apsikabinę JT sargybiniai. Belaisviai, kurie laikomi sergančiais ir sužeistais, liovėsi kėlę ermyderį ir pradėjo lipti į krantą.

Iš čia jie gabenami į Pusaną, iš kur jie pirmadienį bus Panmunjome išveisti į Jungtinių Tautų armijos sergančių belaisvių, gabamus šiuo metu iš šiaurinės Korėjos į Kaesongą ir iš čia į Panmunjomą.

Tie žmonės nieko nepripažįsta

JT lakūnai pastebėjo, kad "Laisvės keliu", skirtu gabenti JT belaisviams iš šiaurinės Korėjos, komunistai gabena ginklus į frontą, nes buvo susitarę, kad JT lėktuvai šio kelio nebombarduotų.

JT lakūnams buvo įsakyta pridenkti iš oro komunistų gurguoles su sužeistais JT armijos belaisviais, gabamais į Panmunjomą išveisti į komunistų belaisvių, kad per klaidą jų kas nebombarduotų.

JT grąžina daugiau kinų

Lakūnai trečia-dienį "Laisvės vieškely" užtikto tik dvi kolonas, tuo tarpu, kai komunistai tvirtina, kad pakeliui yra trys kolonos su 600 JT belaisvių.

JT armija praneša, kad ji vietoj numatytų 700 kinų belaisvių grąžins 930. Yra sutarta grąžinti ir 5,100 šiaurinių korėjiečių, bet jų skaičius gali taip pat padidėti, kaip ir kinų.

Komunistų knygos Amerikos namuose

Senato tyrinėtojai Europoj MUENCHENAS, Vokietija.—Roy Cohn, vyr patarėjas Senato tyrinėjimų komitete, kartu su Gerard Shine apžiūrėjo vadina-mus "Amerikos namus" Vokietijoje ir Austrijoj.

Tuose namuose Valstybės departamentas yra įrengęs propagandines bibliotekas užsieniečiams susipažinti su Amerika. Cohn per pasikalbėjimą su spaudos atstovais pareiškė, kad jis iš tikrųjų juose užtikto knygu "Amerikos komunistpalaičių autorių, siekiančių sunaikinti JV tvarką ir visą valstybę". Jis nusistebėjo, kad tų pačių autorių knygos užtinkamos ir sovietų propagandinuose namuose jų zonoj.

Cohn ir Shine iš čia išvyko pasižiūrėti "Amerikos namų" Jugoslavijoje.

ŽINIOS IŠ ANGLIJOS

"Naujųjų" atstovybė

Nuo kovo mėn. 1 d. Londone atidaryta "Naujųjų" atstovybė. Dabar Anglijoje gyvenantieji lietuviai čia pat vietoj galės užsiprenumeruoti dienraštį ir už jį atsiskaityti. Žinant, kad iš Anglijos siųsti pinigų į užsienį griežtai draudžiama, dabar, esant vietoj atstovybei, šitie reikalai žymiai palengvės. "Naujųjų", kaip demokratiskos minties dienraštis, su malonumu yra visų skaitomas, tik dėl piniginių suvaržymų daug kas negalėjo jį užsiprenumeruoti. Dabar, kai Anglijoje jau yra atidaryta atstovybė, visos kliūtytys ir suvaržymai yra nugaltėti, ir kiekvienu momentu galite dienraštį pasikviesti pas save. Tad, mielieji "Naujųjų" skaitytojai, kurie gyvenate Anglijoje, visais dienraščių liečiančiais reikalais galite kreiptis į atstovybę šiuo adresu: Mr. V. Zdanavičius, 35, Fashion St., London, E. 1.

Palaidota karalienė Marija

Mirusios kovo 24 d. karalienės Marijos kūnas buvo laidojamas kovo 31 d. Windsor pilies karališkoji koplyčioje. Laidojama buvo su visomis karališkomis ceremonijomis, bet pačios iškilniškumo buvo atliktos be didelių pompų. Gal momentas netinkamas, nes dabar pats įkarštis ruošimosi karalienės Elzbetos karūnacijai, ir tam tikslui yra skiriamos milijoninės pinigų sumos. Dėl to gal ir susilaikyta nuo didelių iškilniškų, kad nenustebtų karūnacijos reikšmės.

Priešvėlykinis apsilavimas

Prieš Vėlykas prasiblavė nuo dūmų ir Londono padangė; tai, pasinaudodami proga, padarė generalinį apsilavimą, panašiai kaip Lietuvoj darydavom per švaros savaitę. Griežtnam kūniui apvalyti teko panaudoti Lietuvos moterų vartotas švaros palaikymui priemones: muilo akmens skiedinį, gniužtę šiaudų ir saują žvyro. Chemikalai labai paprasti ir nesudėtingi, jeigu tik gerai paleisi į darbą muskulius, pasidaro veiksmingi. Šituo Lietuvos moterų išradimu, kuris

buvo naudojamas prastos vertės baldų valymui, teko pasinaudoti ir Anglijoje, tik, žinoma, čia ne baldus šveitėm, bet nuosavą surūkusį kūną. Po tokio masažo nusilupo visos kerpės ir kūnas atgavo savo turėtą spalvą, bet ta vargšė dūšėlė vis tiek liko juoda, kaip čebato aušas. Tuo reikalu nejuokais susirūpino dušų ganytojai, pasikvietė talkininką ir visi sutartinai pradėjo jas trinkti. Po trijų dienų įtempto darbo pagaliau ir ta vargšė dūšėlė pasidarė balta, kaip pieno putelė.

Taigi išsprausėm, kaip skerdžiaus pati prieš naktį, ir svarūs kūni ir siela sėdom prie Vėlykų stalų.

Vėlykos

Vėlykos yra pavasario šventė, su Vėlykomis atgimsta visa gamta ir pradeda naują gyvenimą. Kartu su gamta atbunda ir žmogus, kuris, įsijungdamas į bendrą džiaugsmą, šią metų permainingą sutinka su pavasarišku šypsniu. Siemet iš po sunkaus žiemos miego gamta atbudo gana triukšmingai. Vėlykų šeštadienį Londone keletą kartų stipriai sudundėjo perkūnas ir tuo pat kartu pradėjo kristi ledai. Gamtoje vyksta kova, matyti, žiema dar nenori atpleisti savo turimų pozicijų ir į pono perkūno pavasariškus pasiūlymus atsakė šaltąja ugnimi. Anot žmonių posakio, "kaip dangui, taip ir ant žemės". Ne vien tik žemė, bet jau ir gamtoje prasideda šaltasis karas. Abi dvi Vėlykų dienas turėjom šaltas ir lietingas. Tokiu atveju šventės praėjo tik vizitų ir margučių daužymo ženkle.

Pasėjau linelius ant pylimo...

Pirmąją dieną Vėlykų Londono parapijos bažnyčioje susitūokė Petras Bulaitis su Konstancija Kasulaityte. Nors abu jau jaunieji yra gimę Anglijoje, bet vestuvėse buvo laikomasi visų lietuviškų tradicinių papročių. P. Bulaitis nepriklausomas Lietuvos laikais yra mokėsis Marijampolės gimnazijoje, o dabar yra draudimo agentas.

IS TENNESSEE PAVEŽINO NET LIGI NEW YORKO.—Mrs. De Seno bučiuoja savo 7 mėnesių dukrytę Lindą, kuri 5 ambulance automobiliu iš Tennessee buvo pavėžinta net ligi New Yorko, kad čia vienoje ligoninėje galėtų būti gydomas jos rankos ir kojos. Kelionė truko 17 val. ir mergytę ją gerai išlaikė.

Jo tėvas, P. Bulaitis, londoniečias yra gerai pažįstamas geras siuveljas ir veiklus visuomenininkas. Jis 1911 metais atvažiavo į Angliją, pradėjo mokytis siuveljo amato, kurį tinkamai išmokęs, atidarė siuvelyklą ir rūbų medžiagų krautuve. Šiandien jo firmą "Peter Bulaitis & Son" visi gerai žino, nes, būdamas geras ir sąžiningas siuveljas, turi didelę klientūrą ir bene vienas didžiausias Londono lietuvių prekybininkas. Išaugino nemažą (11 vaikų) šeimą ir, norėdamas duoti jiems tinkamą pragyvenimą, visus išmokslino. Vyresnieji jau yra baigę aukštesnįjį mokslą ir gyvena savarankiškai, o jaunesnieji dar lanko įvairius mokyklas.

Bulaičių šeimoje šitos vestuvės rodos jau yra trečios iš eilės, bet, žinant šeimos gausumą, dar jų bus nemažai ir ateityje.

Laimės ir gražaus gyvenimo, įžengus į moterystės stoną. —V. Vytenietis.

LIETUVIAI!

Vasario 16 Gimnazija pradeda ketvirtuosius mokso metus. Pasaulio lietuviai, kurių aukomis ji išlaikoma, gali didžiulius. Reta tauta tremtyje pasirodė tokia sąmoninga, kad taip, kaip mes, giliai įvertintų tautinio švietimo reikšmę, ir tokia solidari ir organizuota, kad pajėgtų pastoviai telkti lėšas gimnazijai išlaikyti.

Šiais metais Jūs mokslinate ir aprūpinate Vasario 16 Gimnazijoje šimtą septyniadešimt vaikų, kad su laiku tas jaunimas, tvirtas dvasia ir kūnu, stotų į darbą už Lietuvą, mūsų Tėvynę.

Aplinkybės dabar verčia susirūpinti gimnazijai pastogę.

Daabrtinės patalpos kareivinėse, eilę metų netaisytos, yra tokios prastos ir ankštos, kad būtų žala jose toliau vaikų laikyti. Netinkama gimnazijai ir pati vieta. Antra vertus, atsikuriant vokiečių armija kiekvienam metu gali kareivinių pareikalauti sau ir gimnazija visai netektų pastogės. Dėl pastarosios priežasties nebūtų tad prasmės dabartinių patalpų remontuoti, nes reikėtų išleisti daug pinigų, nežinant, kaip ilgai tektų tomis patalpomis naudotis.

Mūsų visos pastangos gauti iš vokiečių tinakmesnes gimnazijai patalpas buvo bergždžios. Kad trejų metų gimnazijos turbas ir Jūsų aukos nebūtų veltui, išeitis tebuvo arba patiems gimnazijai statyti arba įsigyti jau gatavus namus. Jei ir būtų mūsų tarpe galvojančių, kad gimnazija su laiku turės užsidaryti, toks pastatas visuomet būtų panaudojamas ir kitiems naudingiems reikalams, pav., lietuvių senelių ir invalidų prieglaudai, kaip kad turi įsirengę latviai, ar pan. Ir Lietuvos valstybei atsikūrus, tas turtas jai būtų naudingas.

Ilgai ieškojus, pagaliau pavyko rasti gimnazijai ir bendrabučiui tinkamus rūmus prie Mannheimo — Heidelbergo. Kadangi jie yra ne paties miesto ribose,

tai ir eventualaus karo atveju mažiau pavojaus, kad jie nukentėtų. Namai kaštuoja 200,000 markių ir apie 100,000 markių reikalinga jų remontui ir pertvarkymui. Taigi, iš viso 300,000 markių arba 75,000 dolerių, kuriuos mums reikia metų bėgyje sumokėti. Namų pirkimo sutartis jau pasirašyta. Turint galvoje, kad naujos gimnazijos pastatymas kaštuotų per vieną milijoną markių, kaina, palyginant, nėra didelė.

Tautiečiai. Mes kviečiame Jus į šią didelę tulką. Mes prašome visų lietuviškų organizacijų paramos. Vasario 16 Gimnaziją sukūrė, pasiryžę ją išlaikyti, nesustokime pusiaukelėje. Sutelkime reikalingas lėšas ir baikime tą lietuviybės paminklą, kuris visam pasauliui liudys mūsų tvirtą tikėjimą į šviesią Lietuvos ateitį, kuriai mes dirbame ir ruošiamės.

PLB Vokietijos Krašto Valdyba: Pr. Zundė, E. Simonaitis, J. Lukošius, A. Venclauskas, E. Žilius.

San Diego, Calif.

AMERIKOS LIETUVIŲ KLUBO SUSIRINKIMAS

Bal. 12 d. įvyko mėnesinis vietos Amerikos Lietuvių Klubo gavas ir draugiškas susirinkimas. Nors buvo manyta, kad čia lietuvių mažą begyvena, bet į šį susirinkimą atvyko apie 30 gerai, draugiškai nusiteikiusių lietuvių ir lietuvių.

Malonus pirm. E. Sirutis atidarė susirinkimą ir tvarkingai vedė, pakviesdamas sekretore perskaityti praeitį susirinkimo protokolą. Priėmus protokolą, gyvai ir draugiškai buvo svarstoma kita klubo darbuotė. Nutarta pakeisti klubo vardą — iš draugystės į klubą. Tikslas ir visa darbuotė pasilieka ta pati — lietuvių draugiskumo ir savo tautos organizacija.

Reikia pasveikinti šitą apie metalo laikio čion amžinai žaliuojančiam Amerikos kampe pražydušį lietuvišką gražų žiedą ir linkėti, kad jis skėstųsi ir žydėtų lietuvių gražuojų vardu.

dirbdamas tautos ir kultūros darbą. Nors daugumas šio būrelio narių yra Amerikoje gimusieji jauni žmonės, bet matyti, kad juose teka jų tėvų lietuviškas kraujas ir jie čia, tarp Kalifornijos aukštųjų kalnų, susiranda vienas antrą ir nori mielos savo tautos draugystės.

Kalbantis paaikškėjo, kad daugumas yra čia dar tik apie 10 metų, nes gimę, augę ir gyvenę kitose valstybėse, k. t.: New York, Mass., Conn., Pa., N. J. ir daugely kitų. Džiugu pažymėti, kad nors mažą pažįstami vienas antram, bet jaučiasi draugiškai, kaip vienos tautos žmonės.

Susirinkimas buvo baigtas skaniais užkandžiais, alučiu ir linksmomis suktutėmis.

Gegužės mėnesį nusitarta ruošti išvažiavimą į gražų parką ir ten linksmiai laiką praleisti.

Draugas P. Raškinis ir jo geroji Onutė džiaugiasi, kad jų darbo vaisiai taip gerai tarpsta. K. K.

Skaitykite "N-nas"

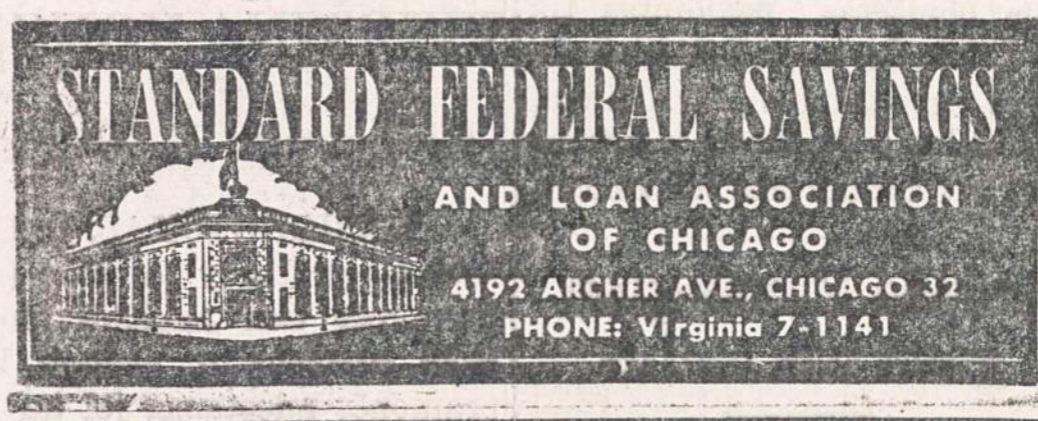
APSIŽIURĖK IR TAUPYK SAUGIAI

STANDARD FEDERAL turtas virš \$35,000,000.00
Atsargos fondas 3,000,000.00

STANDARD FEDERAL yra Federal Savings and Loan Insurance Corp. ir Federal Home Loan Bank System narys.

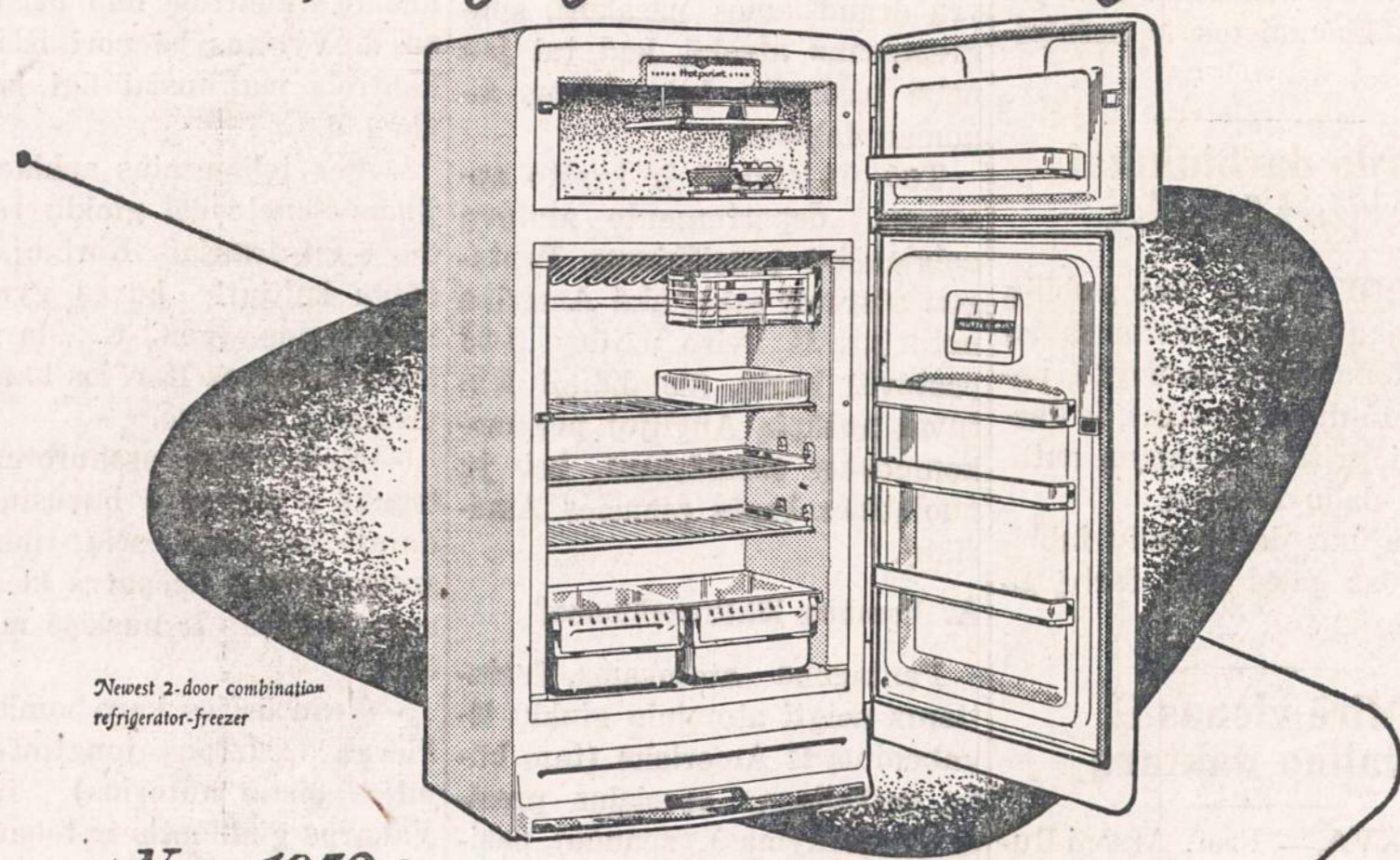
Istaigos valandos: Kasdien nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro
Trečiadieniais visai neatidroma.

JUSTIN MACKIEWICH
President and Manager

Premier showing now at ARBET'S

An entirely new kind of Refrigerator-Freezer.

New 1953

Hotpoint Supreme super-stor with Frost-Away

For everyone who has wanted a really modern refrigerator! We present with pride the new Hotpoint Frost-Away, with the first fully perfected automatic defrosting.

A real food freezer. Separate outside door with special door shelf. Use it like you would a separate freezer. Zero-freezes and stores safely up to 76 lbs. Freezes ice cubes twice as fast! Lift-A-Cube trays serve them one at a time, or by the trayful.

Full-size refrigerator. So conveniently arranged that 72% of everything in it is at your fingertips.

Includes three door shelves with one specially for eggs, and a controlled-temperature Butter Bin. Aluminum sliding shelves, roller drawers that glide out at a touch.

More room in less space. Over 11 cu. ft. size, with close to 18 1/2 sq. ft. of shelf area. Yet it needs floor space only 1 inch wider than required for a pre-war 6 cu. ft. model!

We invite you to the premiere showing of the new 1953 Hotpoint Supreme Super-Stor with Frost-Away—now!

ARBET'S, INC.

2442 West 47th Street
1746 West 47th Street

Virginia 7-0700
Virginia 7-3377

OPEN MONDAY AND THURSDAY NIGHTS

Įvairių firmų geriausios kokybės Televizijos ir Radijo Aparatai

DIDELĖ NUOLAIDA GARANTIJA, IŠSIMOKĖJIMAI
DAINA TELEVISION
sales-service
3120 S. Halsted - DA-6-6887

Perkraustome Baldus IR KITUS ĮVAIRIUS DAIKTUS vietoje ir iš tolimesnių distancijų

KOSTAS EIDUKONIS
6930 So. Talman Avenue
CHICAGO 29, ILL.
Tel.: GROvehill 6-7096

Pervežu baldus Chicagoje ir iš tolimesnių vietų. TURIU ILGĄ PATYRIMĄ

Juožas Naujokaitis
6819 So. Rockwell St.
CHICAGO 29, ILL.
Phone WA1brook 5-9209
Netesiliepus, skamb. LA 3-9754

Have a Beautiful Flower Bed This Year

GET YOUR BEDDING PLANTS AT OLYMPIC GREEN HOUSES

Potted Plants and Cut Flowers For All Occasions

HALSTED ST. AT 201st ST.
Skyline 4-2950
CHICAGO HEIGHTS, ILL.

NUO UZSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIŽDŲ IR ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIŽDŲ, jie negali ramiai SEDETI ir miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždekit: LEGULO Ointment. Jo gydymo savybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIA-SIS. Taipgi pašalina perštėjimą ligos vadinamos "ATHLETES FOOT", sustabdo džiūvimą odos ir perplėšimų tarpirsčių. Jos yra tinkamos visai toi nuo džiūstančios ir suskaldytos odos. Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse ir Milwaukee, Wisc., arba atsiųskite money order!

LEGULO, DEPT. J
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

ARBATA NUO ŠALČIO

Jeigu gausi šaltį vieną po kitam, kenti nesmagumus, skausmus ir nuostolius, paprastas šaltis yra bereikalinga bėda. ALEXANDER'S ARBATA NUO ŠALČIO yra mišinys šaltū, seklių, žiedų, žirvių ir žolių, ir jeigu tos arbatos kasdien išsigeriate, tai gal nei nežinotumėte kas šaltis yra, arba tas šaltis būtų lengvesnis perkęst. Ta arbata yra \$2.00 už pakečią ir prisijunčiantį į namus. O jeigu nori užsimokėti pastoriui C. O. D., tai ta pati arbata \$2.30.

ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
South Boston 27, Mass.

DABAR! NAUJA Formulė, Amerpol Tablets parabolai nuo skaudans ARTHRITIS ir REUMATIZMO

Pirmą kartą gali išlaikyti malonia parabolai Naujos, Savybinės formulės, vadinamos Amerpol. Ši patali žalsva tabletė turi naujausias skausmą pašalinančias medžiagas kartu su Vitaminais B1 ir C. Ji pašalina raugus, ištuštiną sąnarius ir geliančių, sustingusių raumens skausmą beveik akimirko! Tai, nežinint kaip ilgai kentėjot, parokaimiškai, kad vaistinėms užsakyti Amerpol šiandien, arba išsiųskite \$4.00 už 100 tablečių (kartu su siuntimu ir pakavimu), arba \$15.00 už 500 tablečių — taupymui siunčiant į Amerpol, Dept. L, 2806 W. Augusta Blvd., Chicago 22, Ill.

"NAUJENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI JIE ŽINO, KAD "NAUJENOS" PADUODA TEISINGIAUSIAS ZINIAS IR GERIAUSIAS RAFTUS.

RAŠYTOJAS IR KNYGOS LEIDIMO PROBLEMA URUGVAJUJE

URUGVAJIEČIŲ IR LIETUVIŲ KULTŪRINIŲ ŽYGIŲ PALYGINIMAI

Rašo J. LAZDAUSKAS TOLIŠIS, "Naujienu" bendradarbis Urugvajuje (Tęsinys)

Valstybė knygos leidėjas

Si iniciatyva nužymi tam tikrą kelią. Buvo ir dar tebėra tokių, kurie primygtinai siūlė ir dar tebesiūlo skirtingus kelius. Viena autorių draugija, esanti Montevideo mieste, ne taip seniai spaudoje pasisakė už valstybinės knygos leidyklos steigimą, laikantis to projekto, kurį toji draugija turi išdirbusi ir pateikusi. Iniciatyva pati būtų priimtina. Valstybė gali turėti nuosavą knygų leidyklą, jei ji išranda ją esant jai reikalingą. Tas pavyzdys, kad Jungtinės Amerikos Valstybės, Anglija ar Prancūzija neturi tokios leidyklos, o Rusija turi (ir eksploatuoja diriguojamą literatūrą, kuri retai kada turi estetiinę vertę, tačiau nemaža duoda diktatūrai politinio ir piniginio pelno), taip pat neturėtų gasdinti tų, kurie bijosi, kaip kokio žaibolaidžio, bet kokio atsiktikino sutapimo. Iš tikrųjų tai čia siūloma įsteigti valstybinę knygų leidyklą, o ne valstybinį knygų leidimo monopolį, kurį turi totalitarinė Rusija.

Kad valstybė turėtų savo pačios knygų leidyklą, neatrodo pavojingas dalykas. Pavojus atsiranda tuomet, kai vis daugiau ir daugiau atsiranda rašytojų, kurie ima klaidingai galvoti, kad valstybinės knygų leidyklos įsteigimas yra išspręs visą knygų leidimo problemą Urugvajuje. Tam prieštarauja daug tiesų, kurias čia suminėsim iš eilės. Pirmoji vietoj prieštarauja praktiškos tiesos. Valstybinės knygų leidyklos įsteigimas yra susijęs su pavojumi, kad gali atsirasti labai brangiai. Savo veikimui ji neišvengiamai turėtų turėti savo biurokratiją, kuri, taip pat neišvengiamai, sunaudotų daugiau pusės disponuojamo kapitalo. Aiškiais pavyzdžiais čia turime valstybinę elektros šviesos jėgainę ir telefonus — U. T. S. — ir valstybinį skysčio kuro ir svaiginamųjų gerimų pristatymo antrą monopolį — ANCAP, — kuris nei pajėgė atpiginti monopolizuotų produktų kainos, nei pakelti jų kokybę, nors ir yra pakėlęs balsuotojų industriją...

Jau turimas patyrimas iš valstybinio knygų leidimo yra pakankamai įrodęs blogus rezultatus. Valstybė jau yra pasirodžiusi esanti labai blogas knygos platintojas. Ji teduoda knygynams už parduotąsias knygas vos 10 nuošimtį komiso, kas faktinai vos padengia pakrovimo bei pervežimo išlaidas; reikalauja nemažo egzempliorių skaičiaus nupirkimo iš anksto, o paskui, užtrunka daug laiko, kol tuos egzempliorius įteikia pirkėjui. Galimas ir optimistinis prileidimas, kad šie trūkumai pranyktų su gražios ir gerai administruojamos valstybinės knygų leidyklos įsteigimu, bet tuomet vėl tenka grįžti prie pradinio klausimo: kiek ji kainuos?

Taip pat yra dar ir kitų dalykų, nemažiau pavojingų. Kaip kartą yra pasakęs urugvajiečių rašytojas Emir Rodriguez Monegal, literatūros profesorius ir kritikas: "Valstybė neprivalo kištis į meninį veikalo vertinimą. Neprivalo dėl šių pagrindinių tiesų: kad Valstybė, kol būsimie tokie, kokie esame, taip pat yra politinė su politiniu stoviu ir politinė sąmonė." Kitais žodžiais sakant, bus taip: valstybinė knygų leidykla bus tas pavojus, kad ji negalės įvertinti knygos estetiški, vertindama ją politiški, kaip matome šiandien Rusijoje. Į valstybinę knygų lei-

dyklą suplauktų politiniai rašytojai — geri ir blogi, ir jie slėgtų visa tai, kas nesiderintu su estetiškai oficializmo reikalavimais. Politinių pataikūnų bei šliužų skaičius dar labiau padidėtų. Labai pravartu dar kartą pažvelgti į tuos laimėjimus, kurie valstybės yra pasiekę tautinės urugvajiečių literatūros ugdyme. Prieš mūsų — ir ne prieš mūsų vienų — galvojimą Urugvajaus valstybė jau kišasi į meninį veikalo vertinimą. Valstybė skirsto (ir labai neteisingai) atlyginimus už darbą; valstybė įsteigė ir išlaiko literatūros akademiją (Academia de Letras), visai pamiršdama tą tiesą, kad rašytojas literatas gali tik gimti, bet negalima jo pagaminti; valstybė leidžia tautinį žurnalą (Revista Nacional); valstybė išlaiko valstybinį teatrą (SODRE); valstybė įsteigė ir išlaiko tautinės komedijos teatrą; valstybė turi valstybinę radijo stotį, ir t. t.

Kur skaitančioji visuomenė?

Jau kalbėta apie rašytoją ir knygos leidėją. Bet kur yra skaitančioji visuomenė? Ne ta visuomenė, kuri skaito sentimentalius žurnalus ir sporto puslapius, bet ta visuomenė, kuri išgraibsto Antonio Machado, Franz Kafka, Jorge Luis Borges, Graham Greene, Garcia Lorca, Anatole France ir išgraibstyti lietuvių Vinco Krėvės, jei pastarojo veikalai būtų išversti ispanų kalbon? Kodėl ši visuomenė neskaito urugvajiečių poetų, urugvajiečių apysakininkų ir urugvajiečių dramaturgų? Atsakymas tegali būti tik vienui vienas: kad nėra knygų leidyklų! Knygos leidyklų buvimas telaiduoja skaitytojui tik sąlytį su skaitančiaja visuomene, bet ne laiduoja, kad ta visuomenė ims ir išgrabsčius visas knygas, kurios tik bus jai pasiūlytos.

Nors ir labai blogose šiandieninėse sąlygose, vis dėlto yra knygų, kurios skaitomos, ir autorių, kurie skaitomi kūrybiškai pajėgiais. Ir ne vien tie, kurie eina lengvaisiais šypsenų keliais (geriausią pasisekimą čia turi humoristinio pobūdžio knyga). Išgraibstomos knygos taip pat ir tų autorių, kurie rašo rūpestingai, su atsidedimu ir meistriskai, kaip rašytojas Francisco Espinola (tik labai retai jis tepasirodo su savo naujais veikalais) ir rašytojas Juan Carlos Onetti.

Šis nušvietimas leidžia tvirtinti, kad knygos leidimo problema tėra tik viena tos pačios ir sudėtingos problemos veido pusė: tai tautinės literatūros problemos, kuri buvo ir vis dar tebėra iškeliama viešumon ir svarstoma kiekvienos atitinkamos progos metu. Kiekviena proga stengiamasi nušvesti visa tai, kas sudaro literatinį problemas centrą: tai reikalas atstatyti literatūros kritikos aktyvų veikimą! Kodėl? Todėl, kad knygos leidyklų įsteigimas būtų tiesiog nenaudingas, jei skaitančioji visuomenė nežinotų ką perkanti; būtų nenaudinga, nors knygos leidyklos ir rūpestingiausiai pasirinktų savo leidžiamų knygų autorius, jei skaitančioji visuomenė neturėtų, kas ją orientuoja bei informuoja, kas atitaiso klaidas ir parodo išleistos knygos atitolimą nuo meninės vertės ir gyvenimiškosios tikrovės, apsaugojant skaitančiosios visuomenės kūšenes nuo autorių fantazijos; kas tinkamai išvėdina literatūros problemas, kas nustato naujus literatūrinio įvertinimo pagrindus ir t. t. Šias parei-

gas negalėtų atlikti tik vienai vienas literatūros kritikas, nors jis ir būtų toks talentingas ir dinamiškas. Nemažesnės svarbos turi ir tas faktorius, kai visa skaitančioji visuomenė būna įtraukta į aktyvą literatūros bei jos kritikos sugebėjimų įvertinimo ieškoji-

ma, lieinant iš skirtingų pažiūrų, skirtingų vertinimo metodų ir patyrimų, norint nustatyti tas tiesas, į kurias tikima arba kurios labiausiai patikėtis. Iš diskusijos, iš prietaravimų ir net iš polemikos išdygsta ši reikalinga literatūros kritikos restauracija: literati-

nių vertybių atnaujinimas, jų renbacija. Visa tai, apie ką čia rašoma, jau seniai vykdoma visose civilizuo pasaulio vietose. Taisgi, neturi naujienybės prestižo; neturi paslėptų jokių neįgyvendinamos literatinės virstenybės užsimojimų, kurie gal-

tų priminti kokių nors diktatūrai ala Dr. Johnson manierų, buvusią XVIII šimtmečio Anglijoje. Ko mes čia pasigendame, tai tik tai, kad nėra kas tinkamai atliktų tas pareigas, kurias Nepriklausomaj Lietuvos atlikdavo kuris geras kritikas, Urugvajuje — Enrique

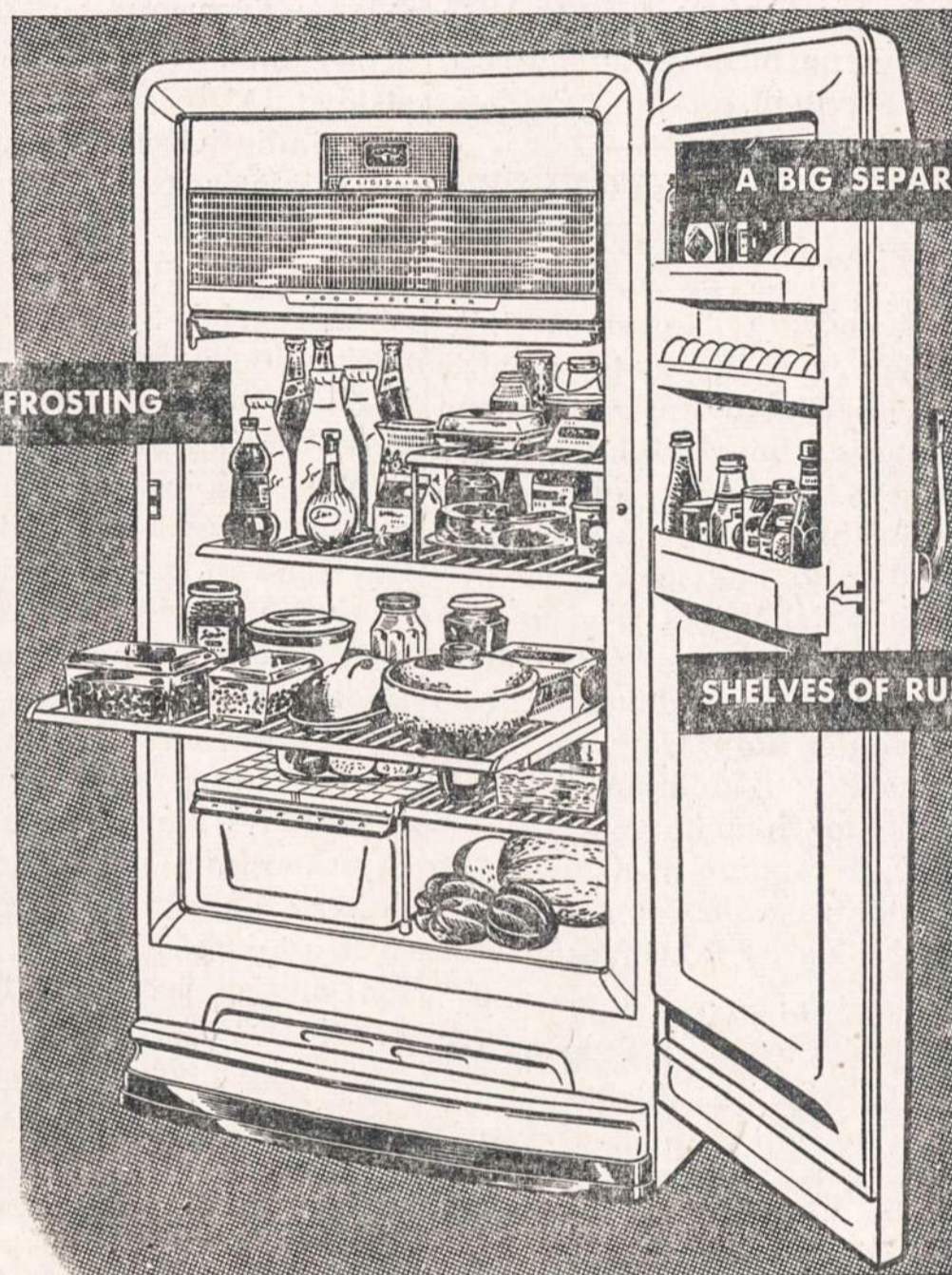
Rodo ir prof. Zum Felde (be kurių pastarieji jau mirę, o jų vieton kitų neatsiranda). Jei ir atsirastų tokių, kurie sugebėtų savo pirmatakus pavaiduoti, tai jie neturi kur pasireikšti. Tik kai atsiras knygų leidyklos, literatūros žurnalai ir aktyvi literatūros kritika bus atstatyta, tik tuomet bus galima kalbėti apie naują tautinę urugvajiečių literatūrą, tik tuomet bus rašytojų kongresai ir net (kodėl ne?) rašytojų draugijos reikalingos. Kol viso to dar nėra, tautinė urugvajiečių literatūra atrodo ir vis atrodys absurdiška veikla, palaikoma dirbtinai išpūstomis priemonėmis nelabai patraukliame lėbujančiais festivaliais turtingiems turistams beruošiančios buržuazinės Valstybės šešėlyje.

Ar svarbu, jei buržuja, jei tas ar kitas rašytojas, tas ar kitas profesorius, dėsto tą ar kitą specialybę universitete, bet liūps be darbo ir neturėdamas kur dėtis, dirba su mazgote rankoje tame ar kitame naktiniame turtuolių klube! (Pabaiga)

JUST ARRIVED! NEW 1953 CYCLA-MATIC FRIGIDAIRE

Food Freezer-Refrigerator All in One!

TRUE, AUTOMATIC DEFROSTING

PAY ONLY \$5.00 DOWN

SMALL MONTHLY PAYMENTS

A BIG SEPARATE FOOD FREEZER

Here's a true food freezer with its own refrigerating system! Frozen foods stay store-fresh and hard-frozen — never go "mushy" when refrigerator is defrosting.

SHELVES OF RUST-PROOF ALUMINUM

Bright, shining shelves that can never rust or sag is another feature you'll like. And the Roll-to-You Shelf comes out all the way... puts foods right at your finger tips!

Plus All These Other Fine Frigidaire Features!

- Freezer Chest holds up to 44 lbs. frozen food
- Two half shelves allow easy, convenient storage arrangement
- Door Shelves, too
- Bin-size Hydrator of Lifetime Porcelain
- Quickcube Ice Trays
- Meter-Miser Mechanism with 5-Year Protection Plan
- Cold-Wall Cooling in Refrigerator
- Lifetime Porcelain Interior
- Built and backed by Frigidaire and General Motors

—with many improvements to give you new, greater conveniences!

COME IN NOW! AND ASK ABOUT OUR EASY TERMS AND LIBERAL TRADE-IN ALLOWANCES!

LAKE SHORE ELECTRONICS

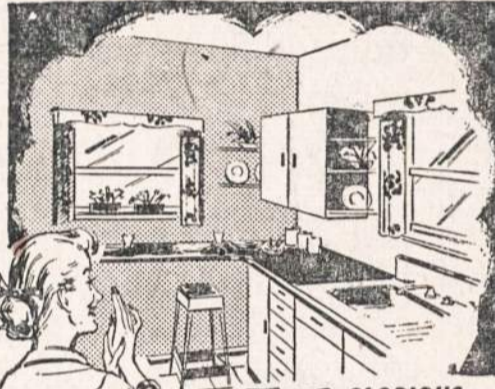
2731 MILWAUKEE AVENUE

BELMONT 5-1040

Opposite Harding Theatre

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

DIDZIAUSIAS PASIRINKIMAS PAGEIDAUJAMU SPALVŲ VONIAI IR VIRTUVEI

57 GLORIOUS DECORATOR COLORS

Enterprise Solo-Kote ONE COAT GLOSS FINISH

Tik vieno padengimo pakanka išvirsiniam nudažymui. 57 puikiausias spalvos pasirinkimui.

- lengva vartoti
  - puikiai padengia
  - stiklo lygumo paviršius
  - puikiai planuamas
  - laiko kelis metus
- Užleikite... leiskite parodyti jums mūsų visą eilę gražiausių dekoravimui spalvų, kokių dar nesate matę \$6.95 gal.

BRIDGEPORT HARDWARE AND PAINT STORE

3214 SO. HALSTED STREET Chicago 8, Ill. CALUMET 5-4667

- SUTAUPYSITE
- DAUG PINIGŲ,
- LAIKO

ĮSIGYSITE GERESNES, GARANTUOTAS NAMAMS REIKMENIS IS PIRMOS IR SENIAUSIOS LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVIS, KURIAI VADOVAUJA 40 METŲ PATYRE ZMONES

Visuomet kreipkitės į šią erdvį ir patogią Lietuvų Bendrovės Krautuvę

PROGRESS FURNITURE CO.
4181-83 ARCHER AVE. Tel. LAFAYETTE 3-3171 Brighton Parko Kolonijoje

- RAKANDAI
- REFRIGERATORIAI
- KAURAI, PLOVYKLOS
- TELEVIJIOS
- LENGVI ISMOKEJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS

Neskaitys "Naujienu" — liūdėsi visa diena.

3—NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. —THURSDAY, APRIL 16, 1953

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc. 1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYmarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates: \$9.00 per year in Canada \$9.00 per year outside of Chicago \$10.00 per year in Chicago 5 cents per copy

Table with subscription rates for Chicago, U.S.A., and foreign countries, including rates for single copies and advertising.

Bankų Apdrauda

Pirmą kartą per paskutinius 20 metų buvo uždaryti Chicagos priemiesčiuose trys bankai. Žmonės turi juose pasidėję apie 42 milijonų dolerių.

Seniau banko uždarymas reikšdavo didelius nuostolius depozitoriams. Iš pasidėtų banke pinigų jie gaudavo tik trupinius.

Bankai uždarydavo arba dėl to, kad jų direktoriai išėikvodavo pinigus, arba dėl to, kad jie duodavo nesaugias paskolas. Daugybė bankų Jungtinėse Valstybėse uždaryti po 1929 m. finansinio kracho biržoje, kurio pasekoje sustojo darbai, smarkiai nukrito nuosavybių kainos ir žmonės, netekę uždarbių, nebegalėjo atmokėti savo paskolų bankams.

Kai prez. Rooseveltas pradėjo pirmąjį savo terminą, ekonominė krizė buvo pasiekusi dugną. Bankų bankrotavimų banga grėsė sugriauti visą krašto finansinę sistemą. Tada federalinė administracija ėmėsi griežtų priemonių, paskelbdama "bankų šventę": įsakė uždaryti visus bankus ir sustabdė laisvą depozitų išmokėjimą.

Žmonės neteko pasitikėjimo bankais ir nebeuorėjo juose laikyti savo pinigų. Bankai nebūtų atsigavę be valdžios pagalbos. Tada prezidentas pasiūlė ir kongresas beveik be diskusijų priėmė įstatymą, apdraudžiantį bankų depozitus, iki \$5,000 kiekviena (vėliau apdraudžiama suma buvo padidinta iki \$10,000). Bankai, dėdamiesi prie apdraudžios sistemos, mokėjo tam tikrą nedidelį nuosimti atsargos kapitalui sudaryti, kad būtų iš ko apmokėti depozitus banko, kurį ištiktų nelaimė.

Šita antkojų apdrauda padėjo Amerikos bankams atsistoti ant kojų. Jie sustiprėjo, atgavė žmonių pasitikėjimą, ir jų bankrotavimai pasidarė labai retas reiškinys. Chicagos srityje per 20 metų nebuvo uždarys nė vienas bankas.

Dabar staiga uždarys trys. Valdžia tyrinėja priežastis, kodėl taip atsitiko.

Bet žmonės, kurie buvo padėję tuose bankuose savo pinigus, nenukentės, — išimant laikiną nepatogumą, kad jie tuo tarpu negali laisvai naudoti savo santaupų. Jų depozitai yra apdrausti iki \$10,000. Tokių, kurie rizikavo pasidėdami banke daugiau, tur būt, nebuvo. (Didesnės sumos galėjo būti padalintos tarp kelių bankų taip, kad nė viename nebūtų daugiau, kaip \$10,000).

Ta Roosevelto bankinė reforma pasirodė naudinga ir bankams, ir žmonėms. Patys bankininkai nesusiūpato apdrausti žmonių pinigus. Turėjo išsikšti valdžia.

O betgi esama žmonių, kurie sako, kad betkoks valdžios kišimasis į biznio reikalus esąs "pavojingas" krašto laisvei ir gerovei.

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

DR. P. G. LUOMONS

ŠIAURĖS AMERIKOS PIETVAKARIAI

(Tęsinys)

Kadaise Oklahoma valstybėje gyveno gerai ten žinomas "raudonasis žmogus", atseit, indėnas. Jisai priklausė vadinamajai Cherokee indėnų giminai. Jisai pasirašydavo savo pavardę "Sequo-yah". Žmogus buvo visai nemokytas, ir angliškai nemokėjo. Bet matyti, jisai buvo mąstęs žmogus. Indėnai neturėjo jokios abėcėlės, nepažino jokio rašto. Sequo-yah vis dėlto suprato iš baltųjų žmonių, kad mokėjimas rašto, mokėjimas skaityti ir rašyti yra didelis dalykas. Jisai manė: jeigu jie patys indėnai turėtų abėcėlę ir mokėtų rašyti, jie galėtų pakilti civilizacijoje. Tad šis indėnas sumanė išdirbti savo indėnų giminai abėcėlę pagal garsus jų kalboje. Jisai ilgai studijavo šią problemą, ir po kiek laiko sukūrė abėcėlę iš 86 raidžių. Greit Cherokee indėnų giminė priėmė Sequo-yah sukurtą abėcėlę, ir visi šios giminės indėnai išmoko rašyti ir skaityti, o po to tuojau išleido savųjų tarpe net du laikraščius.

Paminklas indėnų kultūrininkui Kadangi taisy laikais Oklahoma valstybėje

buvo žinoma kaip indėnų teritorija, kurioje Sequo-yah gyveno ir dirbo, tad Oklahomos valstybės baltieji žmonės garbingai pripažino šį indėnų šios valstybės pagarbą vertu piliečiu už jo didelį pasiaukojimą sukuriant savo indėnų giminai abėcėlę. Washington, Amerikos krašto sostinėje, yra vadinamoji Statuary Hall, kurioje kiekviena atskira krašto valstybė gali patatyti dvi savo valstybės garsiųjų žmonių statulas. Oklahomos valstybė turi ten pastatę tik vieną statulą — tai savo garbingojo indėno Sequo-yah. Tai labai gražios išraiškos statula. Šiojo indėno statula aprenpta laisvu, susiklosčiusiu (kvolduotu) aprangu. Dešinę savo ranką jisai laiko ant krūtinės užsidėjęs, o kairiojoje rankoje kiek pasvirusį į šoną knygą. Po jo kojomis, ant akmenų pamato, įrašyta jojo pavardė — Sequo-yah. Dar žemiau ir didesnėmis raidėmis valstybės vardas — Oklahoma.

Ir kaip stebėtina, kad tam įvardijimui pasidaravo ne koks amerikietis botanikas, bet prancūzas, Joseph Decaisne, botanikas, kuris taip pat studijavo šios raudonmedžių ir nustatė jiems giminystės pavadinimą.

Kalifornijos raudonmedžiai yra nevienodi, nes vieni nuo kitų skiriasi savo išoriniais vaizdais, savuoju dydžiu, storiu, aukščiau, išlaukiniu savojo vaizdo raudon-

APŽVALGA

SOCIALISTAI PATARIA BUDETI

Socialistų Internacialesis komitetas atsiūlė, kad Vakarų demokratijas, patardamas joms būti apsiginklavusioms ir budėti, sovietų taikos ofensyvos akivaizdoje, kol nebus tikro kolektyvaus saugumo ir nusiginklavimo.

Iš to matyti, kad Europos socialistai netiki Kremlius "taikingos politikos" nuosirdumu. Internacialesio vykdomojo komiteto posėdžiai, Paryžiaus priemiestyje tęsė tris dienas. Buvo priimta bendra rezoliucija, kuri ragina, baigus Korėjos karą, sudaryti "normalius santykius" su komunistine Kinija ir išspresti Kinijos atstovybės klausimą Jungtinėse Tautosose.

Šita rezoliucija, sakoma, buvo kompromisas tarp Belgijos socialisto Victor Larock ir kairiojo britų darbiečio Aneurin Bevan pažiūrų Peipingo režimo atžvilgiu.

MOTERŲ "LYGYBĖ" RUSIJOJE

Iš devynių Amerikos laikraščių ir radijo atstovų, kurie neseniai buvo Maskvoje, viena moteris laikraštinkė, Mrs. Jane S. McIlvaine, aprašė savo įspūdžius, įgytus toje kelionėje. Ji rašo, kad sovietų sostinėje ir apieilinkėse ji visur mačiusi daugybę moterų, dirbančių vyrų darbus. Moterys dirba Rusijoje, kaip tramvajų (gatvėkarių) konduktoriai, geležinkelio lokomotyvų inžinieriai; jos sodina medžius, mūrija namus, valo gatves ir dirba sunkų darbą fabrikuose.

Beveik kiekviena moteris, rašo Mrs. McIlvaine, dirba dėl to, kad jos turi dirbti, norėdamos gyventi ir valgyti; antrą, dėl to, kad daug vyrų tarnauja kariuomenėje ir fabrikuose trūksta darbininkų.

Amerikietė laikraštinkė rašo: "Milžiniškose Stalino automobilių dirbtuvėse direktorius su pasididžiavimu pasakė man, kad pusė darbininkų yra merginos. Eidama per dirbtuves, mačiau daugelį jų liejykoje, dirbančių greta darbininkų vyrų."

"Be akis apsaugojančių akinų, be asbestinių pirštinių arba kokių kitų saugumo priemonių, kurios yra laikomos reikalingomis Amerikoje, moterys liejo ištirpintą plieną ir operavo milžiniškas mašinas. "Kibirkštys biuro ant mūsų einant pro šalį, bet toms moterims nenusilo nė viena blakstiena. Direktorius

pašaukė geresniausias iš jų, 'stachovietes' ir gyrė jas už spartumą".

Motėrų darbas, sako amerikietė, yra atliekamas ne namuose. Savo vaikus jos palieka dirbtuvių priežiūroje, ir daugelis motinų nemato savo kūdikių nuo pirmadienio ryto iki šeštadienio vakaro.

Tai tokia "motėrų lygybė" Rusijoje.

SOCIALISTINIO VEIKIMO BARUOSE PASIŪVALGIUS

Vidurinės ir Rytų Europos Socialistų Unija, kurios nariu yra ir Lietuvos Socialdemokratų Partija, pareiškė noro užmegsti artimesnius santykius su Nacional Committee for a Free Europe, New York. Kaip teko patirti, Whitney H. Shepardon, NCFE prezidentas, palankiai žiūrė į santykių užmezgimą. Pasiūlė paskirti atstovą JAV-bėse, kuris galėtų supažindinti Komitetą su Unijos veikla ir jos siekimais.

Kovo mėn. 9-11 d. Olandijoje, netoli Haarlem miesto įvyko specialii Socialistų Internacialesio konferencija, kurioje buvo diskutuotas klausimas: "Socializmas ir Religija". Konferencijoje dalyvavo 12 Europos kraštų socialistų partijų atstovai. Apie socializmo etinius pagrindus referatą skaitė Willi Eichler, o po to paskirų kraštų atstovai padarė pranešimus apie Bažnyčios pažiūrų ir demokratinių santykių ir socialinį klausimą bendrai. Iš pranešimų paaiškėjo, kad dabar daugumoje Europos kraštų dvasiškija yra palankiai nusistatę socialistų atžvilgiu ir, todėl šio šimtmečio pradžioje busi spraga tarp socializmo ir religijos dabar išsilygina.

Socialistų Internacialesio Tarybos posėdis yra susuktas Balandžio mėn. 11-13 d. Paryžiuje. Socialistų Unijos delegacija sudaro A. Ciolkosk (Lenkija), Dr. Z. Topalovic (Jugoslavija), I. Szelig (Vengrija) ir V. Bernard (Čekoslovakija). Manoma, kad šio posėdžio darbotvarkėje bus naujas Britų Darbo Partijos pasiūlymas dėl egzilinių partijų dalyvavimo Socialistų Internacialesio.

Čekoslovakų Socialdemokratų Partija egzilėje suruošė partijos įsteigimo 75 metų minėjimą Londone. Minėjimas įvyko Balandžio 7 d. Britų Darbo Partijos Rūmuose - Transport House. Kalbėtojais buvo Britų Darbo Partijos pirmininkas ir žemųjų Rūmų atstovas p. Arthur Greenwood, Socialistų Internacialesio atstovas p. Fre-

VIDMONTAIS

STALINO MIRTIES ŠEŠELYJE

(Tęsinys)

Tik neperseniausiai prieš Stalino mirtį staiga buvo išvilkta aikštėn, kad Ždanovas mirė ne sava mirtimi, bet buvo daktarų neteisingu gydymu numarintas. Bet čia nejučiomis kyla klausimas, kodėl jie tatau taip padarė? Ar buvo jiems kuris nors tikslas? Atrodo, kad ne. Nė vienas jų neturėjo nė mažiausių pretenzijų konkuruoti su Ždanovu. Vadinasi, nebuvo jiems jokio reikalo pašalinti jį iš gyvųjų tarpo. O kad jis buvo pašalintas, tatau nekyla jokios abejonės, nes tada, apkaltinus daktarus Ždanovo nužudymu, kitų įžymiausių daktarų buvo patikrinta ir nustatyta, kad Ždanovo mirties priežastis buvo anu minėtųjų daktarų neteisingas gydymas". Taigi kam iš tikro tas Ždanovo pašalinimas buvo reikalingas? Iš viso ko, kas aukščiau buvo išdėstyta, noromis nenoromis tenka daryti išvadą, kad tatau buvo reikalinga pašalinti didelių pretenzijų veikėją, užstojančią saulę kitam didelių pretenzijų veikėjui, o minėtieji daktarai buvo tik įrankis.

Čia ir vėl kyla klausimas, būtent, jei buvo iškelti aikštėn Ždanovo mirties kaltininkai, tai kodėl nebuvo atskleisti ir tikrieji to žudymo iniciatoriai? Ir kodėl jie nebuvo nubausti? Atrodo, kad Kremlius aukštųjų didikų varžybų dėl pirmenybės eigoje viena šalis buvo pasiūvusi iš karto iškelti tiesioginius kaltininkus, o paskum nuo jų prieiti ir prie tų visų iniciatorių, ir baigti su jais. Bet matyti antroji šalis buvo ne silpnėsnė, ir įstengė užbėgti įvykiams už akių. Išvengimui negeistino nepatogiu laiku susirėmimo, matyti, pasitarėnavo tuolaikinis kompromisas įtemptiems santykiams tuo tarpu bent šiek tiek išlyginti.

Kadangi patį žudymo faktą nusišlepti jau buvo per vėlu, tai noroms nenoroms visa kaltė teko suvesti tik daktarams, kurių daugumas buvo žydai. O kad nuo tų įvykių nukreiptų žmonių dėmesį, teko pavartoti antisemitizmą, kuris Rusijoje jau buvo gerokai bepradedęs leisti šaknis ryšium su ieškojimu būdų pasiteisinti dėl nevykusios valdovų politikos ir ieškojimu kaltininkų iš kenčian-

čios pusės.

Kad kova dėl valdžios ir dėl ekonominės krašto politikos (čia glaudžiai sijasi užsienio politika) vyko, tatau nėra jokios abejonės. Jei Stalinas savo priešmirtinėje knygoje "Ekonominės socializmo problemos TSR Sąjungoje" visų ryžtingumu kritikuoja tuos, kurie galvoja, kad diktatūra savo įsakymais gali pakeisti ekonominius dėsnius ir, vadinasi, sukurti komunistų svajotą rojų, tai tas parodo, kad buvo nemaža nepasitenkinimai Stalino vedama politika. Ir jei Stalinas rado reikalo savo vedamą politiką ginti net viešai, tai tas parodo, kad jau priešai buvo pakankamai gausūs ir stiprūs.

O jei Stalinas po paskelbtos viešos kritikos susilaukė širdies smūgio ir kraujo išsiliejimo, tai suprantama, kad tas buvo daugiau ar mažiau susijęs su vykusia kova. O kadangi Kremlius politikoje mirtis pagraistai yra labai paslaugai, tai nenustabu, kad tas viskas duoda medžiagos įvairiems žmonių samprotavimams ir dėl Stalino mirties aplinkybių bei jos natūralumo.

Iki šiol visoje žmonių samprotavimų grandinėje jautėsi trūkumas vienos grandinės, kuri sujungtų visus samprotavimus į vieną sistemą, o tas

trūkumas jautėsi tame, kas buvo tikrasis Ždanovo mirties kaltininkas ir kas toje šalių kovoje išėjo nugalėtojas.

Šiūdienis Maskvos paskelbimas, kad daktarai, apkaltintieji Ždanovo nužudymu, yra nekalti, o kaltė suverčiama valstybės saugumo ministeriui Ignatjevui ir ypač jo bendradarbiui Riuminui, būk tai išprovokavusiam tą bylą, teikia šviesos ir dėl trūkstamos grandies. Juk jau anksčiau buvo žinoma, kad valstybės saugumo organai ir kariuomenės su maršalinas nemėgo Malenkovo, todėl dabar aišku, kodėl pastarasis paskelbė daktarus nekaltais ir kodėl atpirkimo ožiu liko valstybės saugumo ministeris su savo bendradarbiais. O tatau taip pat parodo, kas liko nugalėtojas ir kas buvo priešais šalinimo savo konkurentų "pašalinimo" iš šios "nedėkingos pakvaišusios žemės".

Kaip ten bebūtų, mums dabar svarbu, ką galvoja Malenkovas su savo bendradarbiais. Ar jų šypsena ir mostai yra tikri, ar tik dirbtinai norint išdengti tikruosius savo planus ir išlošti laiko naujims projektuojamiems puolimams.

(Bus daugiau)
Prie "Naujienu" kai priprasi — darba, žinia, — viska rasi.

Naujienietis pataria savo draugui užsirašyti NAUJINIENAS.

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA DR. P. JONIKAS

IŠ PAJŪRININKŲ KALBOS

LAIVAI, DALYS, PADARYNĖ

(Tęsinys iš Nr. ....)

Palangos žvejai savo valtis, kad ir nedengtas, vadina *laivais*. *Valtimis* vadina laivelius plokščiais dugnais; tokius vadina ir *šluopkomis*. Didžiuosius prekinčius laivus vadina *šėpiais*, *stjmeriais*, gariniais (būdvardinis daiktavardis). *Durkis* (durkio) — laivo užpakalis: Pažiūrėk, ar nepalikau durky pirštines. Susėskit prie durkio, kad laivas geriau bėgtų. *Ragas* — laivo priekis: Žvejai grįžo apledėjusiu ragu. Šio laivo ragas per stačias, nepilauka vilnių. *Paragė* — priešakinė laivo dalis vidaus pusėje. Paragėjus dėtos burės ir drabužiai. *Paragė* nededami sunkūs daiktai, kad nenuspautų, nesloguotų laivo priekio. *Sostas* — dvi, kartais trys lentos skersai laivo; ant jų žvejai sėdi iriantis ir išsintis: Sėsk ant pirmo sosto ir imk abu irklus. Laive buvo menkių

(žuvies) ligi sosto, lig su sostais. *Pasostė* — vieta tarp sosto ir laivo dugno: Laiky terbą su užkamindžio pasostė, kad nesuimindžio. Pasostė saug vieta pieno, kavos buteliui. *Tiliauda* — laivo grindų dalia, sukalta iš lentų: Savo dingusj peilį radau po tiliaudomis. Laive tiek daug vandens, kad net tiliaudoms plūduriuoja (tiliaudos nėra prikaltos). *Dulė* — mediniai arba geležiniai pirštai, tarp kurių įdedamas irklas iriantis: Iškritus dulai į jūrą, reikėjo sustoti irus ir įdėti naujų. Geležinės dulos stipresnės už medines, bet su jomis irtis ne taip saugu. *Irklo mentė* — toji irklo dalis, kuri pamerkiama iriantis į vandenį: Irklo mentė per plati, bet geriau užkabinti. Nulūžo irklo mentė. *Irklo kotas* — toji irklo dalis, kuri laikoma rankose: Šakotas irklo kotas sugrauzė delnuose pūsles. Kotas toks delnuose, kad ir apimti negalima. (Bus daugiau) *St. Vainoras.*

numo ir kituo. Didieji raudonmedžiai, kurie yra Sierra Nevada kalnų aukštumose, skiriasi nuo tų, kurie auga kalningame ruože Ramiojo vandenyno pakrantėje. Abudu šie medžiai priklauso prie spygliuočių. Sierra kalnų raudonmedis dažnai ir paprastai yra vadinamas tik dideliu medžiu, Sierra raudonmedžiu arba Sequoia gigantea. Šis Sierra kalnų raudonmedis dabar mokslininkai vadinamas *Sequoia gigantea* (Sequoia — giminė; gigantea — rūšis). Sierra kalnų raudonmedžiai yra tikrai raudoni, gražiai rusvai raudoni ir daug raudonesni, negu jų pusbroliai Ramiojo vandenyno pakrantėse. Jų kamienai taip pat yra daug storesni už anų, bet ne taip aukšti, kaip Ramiojo vandenyno raudonmedžiai. Didžiųjų Sierra medžių luobas yra nepaprastai storas, kai kuriais atsitikimais jisai yra trijų pėdų storio. Aš patys matyčiau luobos išsikūšimus, rūsles išmatavau ir suradau, kad tie išsikūšimai turi penkiolikos colių gylio. Šie raudonmedžiai puikiai auga nuo 3,000 iki 8,500 pėdų aukštumose. Sierra Nevada kalnų vakariniame šlaite. Šie didieji medžiai auga abejusose diržiuose ir nesapnuotai puikiuose federalinės valdžios įrengtuose ir išlaikomuose parkuose Sierra Nevada kalnų ribose, tai Sequoia nacionaliame, taip pat ir Yosemite par-

kuose. Šių medžių užgyventas ruožas eina 250 mylių ilgiu iš pietų į šiaurę. Viena nepaprasta šių medžių būtybė krinta lankytajui į akis — tai artima kaimynystė: jie auga grupėmis susiglaudę. Yra jų beaugančių po du, tris, keturis ar daugiau taip artai vienas kito, kad dviejų šimtų pėdų nuo žemės aukštumoje jie teatsiskyrę vienas nuo kito vieną ar dvi pėdas. Jie auga nedidelėse giraitėse — čia jie yra, čia kitur vėl jų nesimato. Jie, matyti, mėgsta apyvešį aukštųjų kalnų klimatą ir ten esančią gerą ir sultingą žemę. Dideliems medžiams ir didžioms girioms reikia daug drėgmės. Čia Sierra Nevada kalnuose žiemos metu prisinga dešimties ar penkiolikos pėdų sniego klotas. Tai labai daug sniego. Vasarą perkūnijos metu debesys čia dideliems liūtimis išlieja daug vandens, tad visus metus čia yra nuo 45 iki 50 colių vandens. Kalifornijos raudonmedžiai, kurie tarpsta Ramiojo vandenyno pakrantės kalnuose, buvo pirmiausia surasti. Pacifiko pakrantės kalnai nėra taip aukšti, kaip Sierra Nevada, ir buvo daugiau prieinami. Išpūpų kilmės žmonės, kurie gyveno Kalifornijoje ir plačiau čia keliavo, buvo pirmieji, kurie surado šiuos medžius. Jie juos pavadino "palo colorado", reiškia — raudoni medžiai", atseit, dabar vadinami raudonmedžiai. Paprastai dar jie čia yra va-

dinami "Coast Redwood" (pakrantės raudonmedžiai), Kalifornijos raudonmedžiais arba tik raudonmedžiais. Anglų botanikas Lambertas buvo priskyres šiuos medžius prie *taxodium* giminės, taip pat konkrečių giminės medis), bet vėliau austras botanikas Stephen Endlicher surado, kad tie medžiai yra skirtingi. Lambertas buvo juos pavadinęs *Taxodium sempervirens*, bet Endlicheris juos perkrikštijo dabar pripažintu pavadinimu — *Sequoia sempervirens*. "Sempervirens" pažodžiui reiškia — visad gyvenęs. Šie Pacifiko pakrantės raudonmedžiai puikiai auga neplačiu ruožu, apie dvidešimt mylių pločiu, kalnuotoje pakrantėje. Kai kuriose vietose tų medžių gyvenamoji riba gal nutolsta keturiasdešimt mylių nuo Pacifiko vandenyno krantų, bet ne toliau. Tų medžių augimo siaturas ruožas eina apie penkis šimtus mylių juos pakrante ir iš dalies į Oregono valstybę, bet nedaug. Jie auga beveik nuo jūros paviršiaus iki trijų tūkstančių pėdų kalnų aukštumose. Tie medžiai mėgsta vėsus, drėgną, ukanotą ar rūkų pritvinkusį neperšaltą ir vienodą klimatą, koks čia ir yra. Pacifiko pakrantė visu šiuo ruožu rytemčiai yra apdengta tiršto rūko. Aplamai čia prilija apie 50 colių vandens per metus; šiaurėje, prie Oregono valstybės, net iki 100 colių.

(Bus daugiau)

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS SILEIKIS

Lietuvių dailės paroda

Prof. Vytautas K. Jonynas ir jo kūryba

ADOMAS GALDIKAS — Senkapiai

Praėjusį šeštadienį Chicagoje atidarytos lietuvių dailės parodos Maria High School, 67-ta ir California Ave., proga tenka nors trumpais bruožais paminėti prof. Vytauto K. Jonyno laimėjimus meno srityje.

Jonynas dar jaunas, pačiame kūrybingume, energingas ir malonaus būdo gilus menininkas. Jis gimė 1907 metais Udrijoj, pietinėje Lietuvoje. 1929 metais baigė Valstybinę Meno Mokyklą Kaune, 1931 m. mokslus giliau Paryžiuje Conservatoire Nationale des Arts Metiers, o vėliau studijavo Ecole Boule mokykloje. 1935 m. "Galerie Zack" surengė savo kūrinių pirmą parodą. Jam grįžus iš Paryžiaus, buvo paskirtas skulptūros ir grafikos mokytoju Valst. Meno Mokykloje Kaune. 1941 m. vadovavo ir dėstė Aukštajame Valtybės Meno Institute Kaune.

1937 m. Pasaulinėje Parodoje Paryžiuje Jonynas buvo apdovanotas dviem aukso medaliais — vienu už medžio raizinius, antru — už plakatus. Be to, šioje parodoje buvo apdovanotas garbės diplomu. Prancūzijos respublikos prezidentas Jonyną apdovanoja karininko laipsnio Garbės Legiono ordenu.

1941 m. jam buvo paskirta Lietuvos Valtybės premija už K. Donelaičio "Metus". Vėliau Jonynas surengė savo kūrinių parodas: Paryžiuje, Kygoje, Romoje, Vokietijoje ir kt. Freiburge įsteigė Taikomiosios Dailės Institutą ir jam vadovavo bei pats dėstė. Iki 1950 m. vokiečiams pagamino 33 pašto ženklus.

Prof. V. K. Jonyno kūrinių galima rasti JAV Kongreso Knygne Washingtono, Olandijoje — Amsterdame muziejų, Belgijoje, Vokietijoje, Estijoje, Kauno ir Vilniaus muziejuose.

Gal nei vienas kitas dailininkas nėra atlikęs tiek daug iliustracijų ir ekslibrisų, kaip Jonynas. JAV įsiai dalyvavo kelesse reprezentacinėse parodose. Šioje parodoje Jonyno išstatyti meno darbai techniniu ir estetiniu atžvilgiu kiekvienam malonūs, kiekvienas gali juos suprasti, pamėgti ir gėrėtis. Be daugelio Europoje kurtų darbų, matome keletą ir šio krašto vaizdų — Washingtono kapitolijų (akvarelė), New Yorko 5-ąją Aleją, Central Park (New Yorko miesto parkas) ir kt. Ypač įdomus prof. Vaclavo Biržiškos portretas, dail. M. K. Čiurlionio galva, Notre Dame katedra Paryžiuje ir kiti darbai.

Gal nei vienas kitas dailininkas tiek neišgarsino Lietuvos vardo, kaip prof. V. K. Jonynas tremties metais Vokietijoje.

Dailininkas Jonynas gyvena New Yorke. Chicagon atvyko tik trumpam laikui. Parodai pa-

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBOS AUKOS

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 35 metų sukakties minėjimo 1953 m. vasario mėn. 15 d. Ashland Auditorijoje proga Chicago Lietuvių Taryba gavo aukų \$9,427.58. Už aukas širdingai dėkojama

Aukos renkamos ir toliau. Jas prašoma siųsti Chicago Lietuvių Tarybos kasininko Antano Valonio vardu — 2201 West Cermaq Rd., Chicago 8, Ill., o pastabas ir patikslinimus dėl žemiau skelbiamo sąrašo tos Tarybos išdo globėjui Teodorui Blinstrubui — 6737 S. Campbell Ave., Chicago 29, Ill. (tel. HEMlock 4-4076).

Sąraše negalėta išvardinti aukotojai, kurių pavardės neišskaitytos.

(Tęsinys)

Po \$5.00 aukojo:

Juozas Namikas, Juozas Neffas, Marija Namikas, Vytautas Namikas (5 metų), Anton Narbutas, Kun. Stasys Neimanas, S. V. Orlauskis, Dr. K. Ozelis, Pranas Orlauskas, Kun. J. Prunskis, Janė Paltorokaitė, Bronė Paškevičienė, M. Puskarskis, Antanas Peškys, St. Prockienė, Konstantinas Petrauskas, Alfonsas Putna, Ant. Plytnikas, G. B. Puodžiūkaičiai, A. V. Paškevičius, Elena Petelkevičienė, Jadvyga ir Stasys Penėyla, R. ir S. Peteris, S. J. Puniškas, P. Petčiulis, Ad. Pupelis, A. ir M. Pakelitis, Stasys ir A. Petuskai, Juozas Poškus, Ignas Paveičius, J. ir E. Pušneraitis, B. ir J. Papiėnai, Vilius Prancūzevičius, Pranas Paulikas, Juozas Paskacinas, Juozas Prašinskas, Bern. Poderys, Ignas Paurausas, Simas Ruklys, Steponas Rudelis, Pr. St. Karsis, Leonas Prackaitis, Francis Roman, Antanas Ragauskas, A. ir J. Roman, Adomas Rumsa, S. S. Radzevičiai, Juozas Rinkevičius, Mykolas Rauchas, Anis Rukkas, Vincas Rygeras, Vladas Radvila, Antanas ir Elena Repšys, J. Repeika, S. N. Radzvičkas, E. Račiūnas, Alicija M. Rugytė, Petras ir Stasė Rutkis, Stasys Rauckinas, A. H. Rudinskis, L. Raslavicius, T. S. Radziū, Birutė Ruskytė, Stasys Rudis, Adolfas Ramonis, ir E. Rulius, Aleksandras Smilgevičius, Justinas Stanaitis, Kun. Benediktas Sugintas, Mečys ir Ipatija Sabanai, Justinas Skuodas, V. Sakalas, Jonas Shopis, G. ir A. Sirutis, A. S. Kuzin, J. Šlapkauskas, Justas Strimaitis, Elzbieta Svelnys, J. Susnovas, L. ir V. Stakiai, Feliksas Sereičikas, V. F. Šilūnas, Eugenijus Slavinskas, Stanley Sirmulis, A. Šeštokas, Alice Stephens, Juozas Strungys, Napoleonas Šapkus, Struogų šeima, V. ir A. Šliuteriai, Jurgis Sedaitis, Alf. Sabaliauskas, Ant. ir Konstancija Stankus, Doma Šlezevičienė, Juozas ir Ursulė Sabrinskas, T. Skurskis, Bronius ir Marija Steikūnai, Frank Snieckus, Algirdas Stepaitis, Justinas Šaulys, Petras Štikarevičius, M. ir V. Štinkus, Kazys Šeškevičius, V. M. Štulpinas, Stasys Šurkus, J. Sudeikis, Pranas Stončius, Kazys Serelis, N. P. Šatulis, Monika ir Zigmas Sabataičiai, Jonas Skvirblys, Juozas Tamoliūnas, Oswaldas Tylius, A. Tamošiūnas, Frank Tvertkus, Juozas Turčinskas, Vincas Turkus, Alfonsas Urbonas, A. ir P. Urbaitis, B. Underys, V. B. Urbonai, A. D. Uscinskas, Juozas Uselis, Ad. Vaitkevičius, Joseph Ukanius, R. V. Virkau, K. Variakojai su dukromis, J. Vadopalas, A. Valeška, Antanas Vaitkus, S. S. Vanaganai, Stepas Vazbys, J. P. Varkala & Co., B. D. ir G. Valanciai, Jonas ir Bronė Velskai, Jadvyga Vadopalienė, Antanas Valonius, Albinas Varnas, Ant. Vaitkionis, Petras Vėtrus, Čilė Vainoras, Ladvija Važgauskas, Antanina ir Julius Vepštas, A. Vitkus, J. Augustaitytė-Vaičiūnienė, John A. Vilkišius, Gediminas Visiliauskas, Kestutis Vasauskas, Petras Želvyas, Adomas Zaletckas (?), Bronė Žiaukaitė, Vincas Zemačaitis, Silvestras, Marie ir Dalia Zolpiai, P. V. Zolynai, M. Zizimas, Adomas Zubavicius, R. Žilvitis, V. Zemačaitis, N. Zibas, M. Zemačaitis, V. Zlotoravičius ir šeima, V. Žirgulevičius.

Po \$2.00 — P. Abromaitis, K. A. Aleksūnas, A. Alexander, Antanas Alilunas, A. Andrijonas, Bronius Angeleika, Rasa Augustė, A. Astrauskas, A. B., A. Bacevičius, Helen Bernotas, Ignas Blaišis, M. Blūdzius, M. Buda, J. Buknys, Brachulis, Alez Cibulskis, Vytautas Chainauskas, Čizauskas, M. ir Z. Dailidės, Kazys Dalinkevičius, Juozas Diamantis, Gabrielis Gedvilas, Julijona Gymbentienė, F. GR., A. ir A. Grigaitis, J. Gudaitis, J. Gulbinas, A. J. Jonas Janušauskas, W. Jankauskas, K. Jonikas, Stasys Juškenas, Juozas ir Petronėlė Juzėnai,

binskai, Remeikiai, Gabrielė Rocienė (\$4.50), Edward Sebutis, Stukonas, L. Valiulis, Eugenijus Vilkas \$4.50).

Po \$3.00 — H. Aviziėnis, Petras Alkevičius, Karolis Aviziėnis, Loreta Baikštytė, Petrė Banyš, Kazimieras Baltrukonis, Povilas ir Ona Burnelkis, P. Celkis, K. ir V. Cepai, Ona ir S. A. Chodėckas, Josephine Dalong, J. Duoba, Bronė Gamziukienė, Juozas Gramas, AFS, Vincas Gumauskas, Juozas Jelmukas (?), Z. Jankūnas, Antanas Jucius, Martynas Kavclis, V. P. Kesiūnai, V. ir J. Masičiai, J. Lampšaitis, Jurgis Memėnas, Vladas Mielis, Stasys Mikišauskas, Dr. Jokubas Mikelėnas, Fr. Nedzinskas, Asta Palšytė, Eugenijus Petrauskas, V. Petrionis, L. Sabaliūnas, Pr. Sapalas, A. Sereika, Kazys Smalyš, Petras Starevičius, A. ir J. Steponavičiai, Peter Tamolionis, Z. Valavičius, Velonikas, Kazys Vasilejus, Kazys Vilūnas, Linda Ungurytė, Rapalas Zakaras, SZ (?), Juozas Zemačaitis, V. Ziobrys, Febijonas Brazaitis.

Po \$1.00 — M. Bojevičienė (\$1.75), P. Padvauskas (\$1.75), P. Stanionis (\$1.50), N. Janisevičius (\$1.40), P. Aleksa, A. Aubirn, J. Arlauskas, K. Augėnas, D. Augius, J. Augius, R. Augiūtė, V. Bagdonas, A. Bajoris, K. Balčiūskas, E. Baranauškas, M. Barzuskas, P. Bardauskaitė, S. Bajercikaitė, A. Bartkus, E. Benduris, Biedniokas, Biekaveckas, R. Blūdzis, J. Brizaitis, G. Bruschieš, A. Bubelis, N. V. Čalkauskas, P. Dailidė, M. Danauski, Daunėnas,

V. Knebiškė (\$2.25), Lijona Alšpaug (Kesiūnaitė), Jonas Kemežys, M. Konstantinavičius, Aleksis Kalnins, A. K., J. Kaniškenas (?), J. K., Pranas Kalvaitis, M. Kuper, Jonas Kavaliūnas, Birutė Lukoševičiūtė, E. Laukaitis, A. Laurutis, Vincas Lapinskis, Monika Lutkus, Antanas Mažionytis, Albertas Matulis, O. Mažionytis, Antanina ir Anna Mageriti, A. Marcijonas, Kazys Malonis, A. Meleta, M. Mikulajus, G. Medelinskas, Petronėlė Mocius, Albina Micius, Mikas Nagys, J. M. Norkus, Frank J. Narbut, Nikod. Nezagabaika (\$2.30), Dr. M. Nasvytis (\$2.50), Stasys Pauzauskas, Stasys Prismontas, C. Paench, Pataikas, Mindaugas Pleskys, Petrus, V. Petrošius, Z. Paškevičius, Feliksas Petrius, Antanas Peleckas, Pranas Paulauskas, M. P., Paprastas Žmogelis, Jonas Pleiryš (\$2.50), H. ir O. Ražinskas, J. ir R. Rinkevičiai, V. Radziukynas, Ch. Radzvilas, Alf. Snarskis, J. Šlogonec, J. Sudzius, A. Šimkus, Elena Starevičienė, Ign. Šlapelis, Antanas Špokevičius, Stasys Stanisikas, Elena Strikienė, A. J. Tutle, P. Tyrcius, Juozas Tarasevičius (2 dol. 50c), L. B. Vanagas, John Vilkas, Antanas Vasileukas, D. Vilijus, John Valatka, J. T. Walbas, Elzb. Walulis, Augustinas Zigaitis, Zubkus, X. Y., Ignas Vaičiūnas, P. Po \$1.00 — M. Bojevičienė (\$1.75), P. Padvauskas (\$1.75), P. Stanionis (\$1.50), N. Janisevičius (\$1.40), P. Aleksa, A. Aubirn, J. Arlauskas, K. Augėnas, D. Augius, J. Augius, R. Augiūtė, V. Bagdonas, A. Bajoris, K. Balčiūskas, E. Baranauškas, M. Barzuskas, P. Bardauskaitė, S. Bajercikaitė, A. Bartkus, E. Benduris, Biedniokas, Biekaveckas, R. Blūdzis, J. Brizaitis, G. Bruschieš, A. Bubelis, N. V. Čalkauskas, P. Dailidė, M. Danauski, Daunėnas,

Teodoras Blinstrubas,
Chicago Lietuvių Tarybos Aukų
Rinkimo Komisijos Pirmininkas

Koks vežimas, jei be ienu.
Koks lietuvis be "Naujienų"

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE & LOAN ASS'N

INSURED UP TO \$10,000

3% ANNUAL DIVIDEND

2955 West 47th St. CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-1083

B.R. PIETKIEWICZ PRES.

NEW 1953 FRIGIDAIRE

now at Central District Furniture

When you buy on PROOF - you buy Frigidaire!

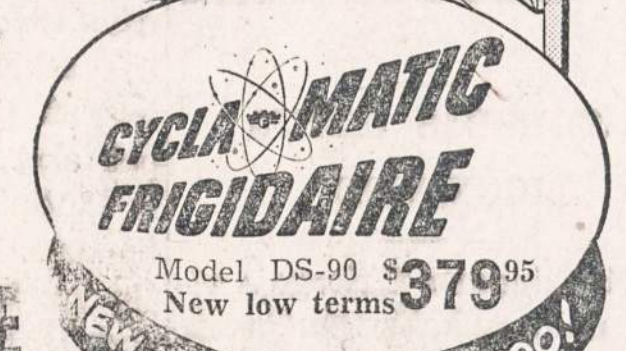
Actual "PROOF-OF-VALUE" demonstrations show you why the Cyclamatic Frigidaire is best, regardless of price.

SEE WHY This Food Freezer is different from ordinary freezing compartments. Here's a true, completely sealed-off Food Freezer that keeps all frozen foods zero-zone safe for months.

SEE WHY This cyclamatic refrigerator keeps food fresh longer than any other refrigerator. New LEVELCOLD keeps fresh foods safe and good every day of the year. Temperatures never see-saw up and down.

SEE HOW Roll-up you can add a new kind of cabinet convenience. Yes, all the shelves are aluminum and roll out—all the way—on nylon rollers. No more fumbling for back-shelf foods.

SEE WHY Frigidaire's Reagent Automatic Defrosting is better in every way. This new kind of defrosting teams up with positive moisture control to give the finest food protection ever!

Come in! See the great new
CYCLA-MATIC FRIGIDAIRE
Model DS-90 \$379.95
New low terms \$379.95

CENTRAL DISTRICT FURNITURE

3410 S. Halsted Yards 7-3222   3621 S. Halsted Yards 7-4442

UŽEIKITE KIEKVIENĄ ALGOS DIENĄ!

Tik tie tikrai laimi taupymo programoje, kurie reguliariai pas mus ateina ir pasideda sutapas savo apdraustose sąskaitose. Jūs taip pat laimėsite atidarydami taupymo sąskaitą ir taupydami reguliariai. Pabandykite tai tuojau. Procentai mokami nuo mėnesio 1 dienos už tas sutapas, kurios į naujas ar jau turimas sąskaitas įnešamos ligi mėnesio 10 dienos.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.
Telefonas: HAYmarket 1-2028

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 vakaro. Trečiadieniais uždaryti. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. po pietų.

NUOSTABU KAIP KRAMTOMOJI GUMA

veikia svarbiausia
ATMATOM
PAŠALINTI
— O NE GERAM MAISTUI

Štai paslaptis, kurią milijonai žmonių rado apie FEEN-A-MINT, modernią kramtomąją gumą lengvintojai. Tai štai kodėl FEEN-A-MINTS veikia taip nustabiai skirtingai! Doktorai sako, kad daugelis KITU lengvintojų pradeda sava "plovimo" veikla per greitai... TIESIAI SKLIVY, kur matėtas yra virškinimas. Didelis kiekis lengvintojų dozę krikdo virškinimą, išplaua maistinga medžiaga, reikalinga jūsų sveikatai ir energijai. Jūs jaučiate silpnus, ištroškus.

Gi sveikus FEEN-A-MINT, jei imamas kaip rekomenduojama, veikia svarbiausia žemoji darna, kur jis pašalina daugumą atmasas, bet ne gerą maistą! Jūs įsivaizduote tas būdingos silpnos, ištroškus ir išleiktos sąvijos. Vartokite FEEN-A-MINT ir jaučiate smarukis ir energingai — pilni gyvenimo! Išeikite FEEN-A-MINT! Kaina NEPAKELTAM — vis dar 26c, 50 arba 110c.

S.A. BERGMAN PAINTS INC.
1524 W. 63rd ST.

Dykai Kristavimas. PR 6-3440
Išmintin Dažų, Siemon Popierų ir Laagam Užvaldių Krautuvių.

DIDELIS IŠPARDAVIMAS VYKSTA DABAR

BERGMAN'S Velvet Flat Alijevas Dažai. Naujos 1953 spalvos, vėliausio stiliaus, plauamos. Gal. \$3.98.

BERGMAN'S Super Gloss Enamel. Geriausia uždegijai, aukšto blizgėjimo, geriausia plauamos emalis padidina, negedtonėja — baltas ir šviesus spalvos.

Kvorta \$2.25 — Gal. \$7.95

4-U colių Pure Nylon Bristle dažams šepetys \$1.98

PLASTIC Bristle, ilgu kotu dulkiųkintojas, parankus namie arba dirbtuvėje 79c

HEAVY Fibre Paper Drop Cloth, 9x12 pėdų dydžio 98c

7-U colių Roller Set, iskaitant plieninis indeks, viskas \$1.49

DU-ALL Dust Mop, nuimama, išverčiama, plauus, su kotu 79c

Popierius Apatkomas DYKAI. Visi Telefonai: PROSPECT 6-3440

Klauskit Bergman's ir nepedarysite klaidos. Bergman's neturi kity krautuvių skyriu.

Krautuviės valandos: Atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 9:00 vakaro. Antradi, treči, penkt, ir šentadieniais iki 6:00 vakaro.

PAVASARINIS IŠPARDAVIMAS

Milda Buick šiuo metu turi didelį pasirinkimą gerų vartotų automobilių, kurių vertė yra kur kas didesnė negu mūsų prašomos kainos.

- Pavyzdžiui:
- 1951 BUICK Roadmaster \$2195
  - Mažai važinėtas, pilnai įrengtas
  - 1951 BUICK Super Riviera \$2195
  - Važiuoja ir atrodo kaip naujas
  - 1952 FORD Victoria \$2145
  - Fordomatic, visi kiti įrengimai
  - 1951 BUICK Super 4 durų \$2095
  - Svarus, tikrai geras pirkinys
  - 1951 DODGE Club Coupe \$1695
  - Coronet, Gyromatic, pilnai įrengtas
  - 1951 BUICK Special 4 durų \$1795
  - Radio, šildytuvai, etc.
  - 1950 BUICK Super 2 durų \$1595
  - Dynaflow, puikiai veikiantis
  - 1950 BUICK Special 4 durų \$1395
  - Puikiai veikianti mašina, Dynaflow
  - 1950 OLDS Club Coupe \$1595
  - "88" Deluxe, Hydra-Matic
  - 1949 BUICK, Dynaflow, 4 durų, nuo \$1095
  - 1949 PLYMOUTH 4 durų... \$ 995
  - 1948 BUICK, įvairūs modeliai, nuo ..... \$ 895
  - 1948 CHRYSLER Club Cp. \$ 895
  - 1947 BUICK Super 4 durų \$ 745
  - 1946 BUICK Super 4 durų \$ 595
  - 1946 PLYMOUTH 4 durų \$ 545
- Be čia išvardintų, turime didelį pasirinkimą kity mašinu. Pasijūreiti ir išbandyti gerą vartotą mašiną arba naują 1953 BUICK'ą maloniai kiekvia

MILDA BUICK
(Incorporated)
907 W. 35th Street
CHICAGO 9, ILL.
Lafayette 3-2022

Kas NAUJIENŲ nėra lietuš. Dar ne pilnai apsišvietęs. O NAUJIENŲ tiesos žodis tikrą kelią žiems parodys.

IS LIETUVIU GYVENIMO

Malonus vakaras

Kunigaikšteinės Birutės Karių Šeimų Draugijos koncertas

Atrodo, kad Kunig. Birutės Karių Šeimų D-jos moterys norėjo padaryti eksperimentą — kaip be reklamos ir be visuomenės informavimo ruošti vakarą. Tantai joms nepavyko — praėjusių šeštadienį susirinko vos keliasdešimt žmonių, ir tik šokiams, kaip įprasta, sugūžėjo daugiau jaunimo.

Pats koncertas buvo aukšto, kultūringo lygio, nors jame dalyvavo tik du solistai su akompaniatorium. Programa pradėta su pavėlavimu, tačiau klause koncerto, buvo tikrai patenkinti, gavę estetinį malonumą išgirsti daug naujų, nemudėtų muzikos kūrinių.

Dainininkas Jonas Vaznelis padainavo pradžioje tris dalykus: „O miškai“, iš op. „Amady“, — Lully; ariją iš op. „Ernani“, — Verdi ir „Tebus palaiminti miškai“, — Čaikovskio. Buv. Kauno operos solistė Alođija Dičiūtė - Trečiokienė atliko taip pat tris kūrinius: Vitalijos ariją iš Mozarto operos, Dalilos ariją, — Saens-Saens ir Snieguolę, — Grečaninovo.

Antroje dalyje Jonas Vaznelis sudainavo „Nejaugi vėl, o, Dieve“, — VI. Jakubėno, „Mano gimtinė“, — St. Šimkaus ir „Jou jau diena“, — M. Petrausko.

Koncertą užbaigė solistė A. Dičiūtė - Trečiokienė Katkuvienės arija, — J. Karnavičiaus, „Oi, laukiau, laukiau“ — Gailevičiaus ir „Smilgos“ — G. Nasvytytės - Gudauskienės.

Dainininką Joną Vaznelį tenka girdėti jau nebe pirmą kartą. Jis daro žymią pažangą, tačiau ir dabar neturi tvirtų galūnių — aukštojo ir žemojo registro. Vidutinis registras skamba labai gerai. Aukštame registre balsas priblęsta, o žemųjų gaidų nepasiekia. Pagal tembrą dainininko balsas priskirtinas prie Bas-baritono, bet ne prie grynųjų bosų.

Visai kitas vaizdas, išėjus scenon patyrusiai dainininkei. Alođija Dičiūtė - Trečiokienė, nors retai pasirodo klausytojams, tačiau kiekvieną kartą sužavi visą salę. Jos labai plataus diapazono balsas siekia beveik alto žemumų ir iškyla švelniu sidabru net ligi koloratūros aukštųjų. Tai užbaigta ir kultūringa dainininkė, galima, kad birutietės taip nenorėjo jos išreklamuoti. Kitos dainininkės, ypač pradedančios, turėtų pasimokyti iš A. Dičiūtės - Trečiokienės jausmingo kūrinių išpildymo ir subtilaus interpretavimo. Jos pianissimo ir crescendo ypač žavėtini, o dikcija pasigėrėtina.

Visumoje koncertas paliko gerą įspūdį, ypač, kad solistai ir akompaniatorius parinko įdomius muzikos kūrinius, papuošdami juos atitinkamais drabužiais — vyrai frakais, o dainininkė — skoninga koncertine suknele.

Kaip visada puikus ir atidus dainininkų palydovas buvo muz. Aleksandras Kučiūnas.

Po koncerto buvo šokiai, grojant B. Pakšto orkestrui ir dainuojant A. Mironui. Birutietės buvo paruošusios puikių užkandžių bufetą, tačiau netinkamai sutvarkius koncerto reklamą, nei koncertas nei bufetas naudos nedavė, o viso vakaro reikalą išgelbėjo nuolatinė L. Auditorijos šokėjų gvardija — B. Pakšto mėgėjai — jaunuoėmis. Vabalas

CHICAGOS LIETUVIŲ DRAUGIJOS NARIAMS!

Dėl labai svarbių priežasčių eilinis susirinkimas šį penktadienį, balandžio m. 17 d., neįvyks. Draugijos reikalų vedėjas P. Milleris serga. Draugijos raštinė veikia kasdien. Dėl pašalpos ir kitų išmokėjimų turėkite kantrybės, susitvarkysime.

K. P. Deveikis,
Draugijos pirmininkas

Paskaita apie lietuvių pavardes

Lietuvių Kalbos Draugijos Chicago skyrius ruošia savo susirinkimus su paskaitomis. Atėinantį šeštadienį, balandžio 18 d., toks susirinkimas bus Lietuvių Auditorijoje, kur paskaitą apie lietuvių pavardes ir jų kilmę skaitys skyriaus pirmininkas Dr. P. Jonikas. Į susirinkimą, kuris prasidės 7 val. vak., kviečiami atsilankyti ir nenariai. K.

KAZIMIERAS ŪKELIS LIGONINĖJE

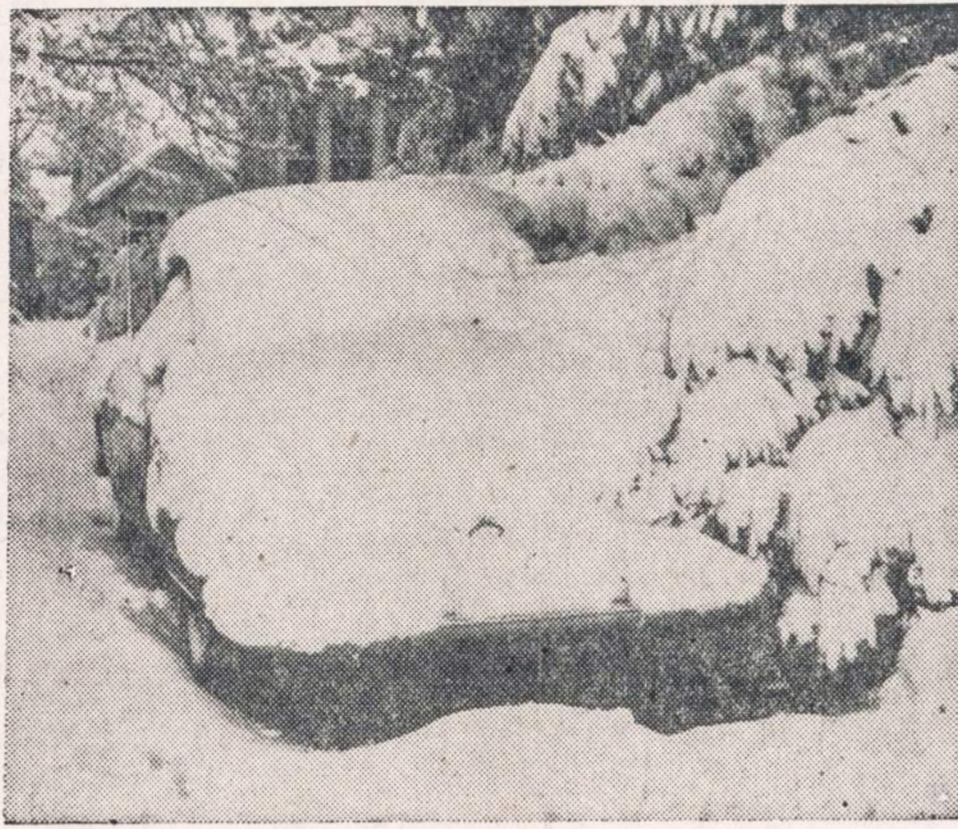
Plačiai žinomas Chicagoje visuomeninių reikalų rėmėjas ir „Lituania“ Taverno biznio savininkas Kazimieras Ūkelis, 3436 Lituania Ave., balandžio 12 d. išvyko traukiniu į Rochester, Minnesotą ligoninėje. Paskutiniu metu K. Ūkelio sveikata pablogėjo, taigi, vėl teko važiuoti ligoninėn, kur balandžio 14 dieną jam padaryta operacija.

Kaip senami pažįstamam ir prieteliui, linkiu sėkmingai sutvarkyti paurusią sveikatą ir artimoje ateityje visiškai sveikam grįžti į namiškių tarpą.

— Senas Petras.

S. KORĖJIEČIŲ IR KINEČIŲ BELAISVIŲ STOVYKLA. — Sarysų su susitarimu apsieiti sužeistaisiais ir sergančiais karo belaisviais, JT kariuomenė įrengė atskirą stovyklą, kurioje surinkti visus išskiejamus šiaur. korėjiečius ir kinečius belaisvius.

PAVASARIO SNIEGAS. — Rockville, Conn., per naktį prisnigo apie 10 colių sniego. Bet už 15 mylių į pietus net sniego žymių nebuvo.

VIESULO APARDYTAS NAMAS. — Indijos valstybės viduriniame ruože užges stiprus viesulas pridūrė nemažai nuostolių. Čia matome vieną namą su nukeltu stogu ir išbarstytais baldais. Nuo viesulo žuvo 2 ir keletas žmonių buvo sužeista.

TRUMPAI

—Dr. Pijus Grigaitis kalbės LSS 4-sios kuopos Gegužės Pirmosios minėjime, kuris įvyks tą pačią dieną Lietuvių Auditorijoje, 3133 S. Halsted St., 7:30 v. vakaro.

—Lietuvių dailininkų parodos, kuri vyksta Marijos Aukštesniosios Mokyklos patalpose, lankomasis laikas pratęstas dar dviem valandomis. Dabar kiekvieną dieną per šią savaitę paroda atidaryta nuo 11 val. ryto iki 9 val. vakaro.

—Komp. VI. Jakubėnas ir solistė A. Dambrauskaitė, kuri šiomis dienomis atvyksta į Chicago, sekmadienį, balandžio 19 d., dalyvaus Lietuvių Auditorijoje, Bridgeporte, Baltosios Meškos bravoro parengimo projekte.

—Skautų, —čių vakare, kuris įvyks sekantį šeštadienį, balandžio 18 d., 7 val. vak., programą atliks Blondyčių kvartetas ir Vyta. Gruzdyš. Pasireikš taip pat akordeonistai, smuikininkai ir tautinių šokių šokėjai. Skautų tėvai pateiks skanių, jų pačių gamintų, užkandžių. Šokiams gros B. Pakšto kapela.

—Jonas Kirvaitis gavo Interstate Reserve Life Ins. Co. atstovavimo teisę Chicagoje. Draudžia nuo ligų ir mirties. Tel. Hemlock 4-4033.

—„Girios Aidas“ numatomas išleisti birželio gale.

—Jonas Švedas grįžo atitarnavęs iš JAV kariuomenės į Chicago. Dabar žada stoti į kolegiją muzikos mokslų baigti. J. Švedas, naujasis atėjus, yra anksčiau buvęs „Pirmyn“ choro akompaniatorius, o Europoj bu-

vo Pabaltijo universiteto studentas.

—Antanina ir Antanas Pučiai, tavernos 2548 W. 69 St. savininkai, kurie praėityje daug padėjo emigruojantiems į JAV ir Chicagoje besikuriantiems lietuviams, šiomis dienomis laukia atplaukiant iš Australijos Alberto Misiūno, kuriam jie sudarė reikiamus atvykimo dokumentus.

—Chicago Lietuvių Draugijos Cicero skyrius sekantį šeštadienį, balandžio 18 d., ruošia savo velykinį parengimą, 1500 So. 49 St. Nariams ir jų draugams įėjimas nemokamas.

—Ipolitas Nauragis, Lietuvos operos solistas, netrukus švęs savo 25-rių metų scenos darbo sukaktį. Worcesterio, Mass., lietuvių ruošia koncertą jubiliatui pagerbti š. m. balandžio 20 d. Koncerte dalyvaus pats jubiliatas, S. Griškaitė, St. Baranauskas, V. Marijošius ir kiti.

—„Australijos Lietuvis“ leidykla Australijoje leidžia Marijos Radzevičiūtės žemaičių knygnešio romaną — „Zemėlė šventąja“. Sulietuvino C. Petriukas, kalbą tikrino Pulgis Andriūšis.

—Tremtinių dailininkų paroda Vokietijoje įvyks dar šį mėnesį. Iš Bonnos vėliau ji numatoma perkelti į kitus Europos kraštus ir į JAV. Parodą globos J. Tautų komisaras pabėgėlių reikalams.

—Pavasario šposai, keičiantis orui, padaro taip, jog žmogus pramięga darbą. Su geru iš Europos atvežtu laikrodžiu jūs niekad nepamiršysite. Didelis pasirinkimas pas J. Karvelį, 3249 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel. DANube 6-1136.

AICE STEPHENS

su savo dainininkėmis šį šeštadienį ir sekmadienį debiutuos Toronte ir Hamiltono Kanadoje Miko Petrausko kūrinių koncerte. Bus atliktos „Birutės“ bei „Zalčių karalienės“ operėčių ištraukos.

Laiškas iš tremties

Vienas čikagietis, „Naujiečių“ skaitytojas, iš Stuttgarto, Vokietijos, gavo laišką, kuriame be kitko rašoma:

Prieš pat šventes mes gavome du tikrai malonius laiškus: tai Tamstos ir leidyklos „Terara“, kuri pranešė apie išsiųstus mums du siuntinius su savo leidiniais. Tamstai esame labai dėkingi už siuntinėjamus laikraščius, už žalią priedą, už velykinius sveikinimus ir už pažadą mus ir toliau remti.

Reguliariai laikraščių ir žurnalo iš JAV dar negauname. Veik visi gaunami laikraščiai yra Tamstos atsiunčiami ir p. Šaltenio (taip pat iš Chicago). Per kieno tai malonę reguliariai gauname iš Kanados „Nepriklausomą Lietuvą“. Žurnalų esame gavę tik po kelis atskirus egzempliorius. „Kario“ tai esame gavę 1951 ir 1952 kompleksus. Todėl galite suprasti, kad šiuo metu mūsų pageidavimai dar negali būti kuklūs. Kaip nuoširdžiam mūsų rėmėjui noriu atvirai pasakyti, kad gaunami laikraščiai toli gražu dar neatlieka savo paskirties. Mat mūsų apylinkėje lietuvių yra daugiau, negu 150. Be to jie yra išsimėtę. Tad iki šiol gaunamais laikraščiais galima aprūpinti tik dalį. Perėjęs per keletą rankų laikraštis susensta ir suplyšta. Jei gautume daugiau laikraščių, tai juos galėtume iškart nukreipti mūsų grupių vadams, kurie tuoj perduotų savo grupės nariams. Su dabar gaunamais to negalime padaryti. Nekalbant apie knygas, daug geriau išėina su žurnalais, nes jie nesensta. Jus perskaite siunčiame toliau gyvenantiems. JAV-bėse, kiek man žinoma, išėina keletas gerų žurnalo, kurių tarpe minėtini: „Aidai“, „Darbas“, „Lietuva“, „Lietuvių Dienos“, o vaikams „Tėviškėlė“ ir „Eglutė“. Jei būtų galimybės jų mums pusiųntinėti, būtu labai dėkingi.

Be bibliotekos organizavimo mes esame ypatingai susirūpinę mokyklinio amžiaus vaikų tautiniu švietimu bei auklėjimu. Tėvai, būdami beturčiai, prie šito reikalo visai negali prisidėti. Kai surinksimė kiek lėšų, tai tuoj imsime to darbo. Mokytojų turime. Bet kol kasa tuščia, reikia laukti. Tikimės, kad Tamstos žaliukas padarys laimingą pradžią.

Tamstos ir kitų parama duoda mums ryžto drąsiau eiti prie mūsų užsimojimų įgyvendinimo. Adresas: Litausches Komitee, Stuttgart - Cannstatt, Steinhaldenstr. 153-I, Germany.

„NAUJIENAS“ SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI JIE ŽINO, KAD „NAUJIENOS“ PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIAS RASTUS.

„NAUJIENŲ“ NAUJAS TELEFONAS HAYmarket 1-6100

LOVEIKIS Simniam Gėles Telegrama! Visas Pasaulio Dalis KVIETKININKAS Gėles Vestuvėms, Bankeams ir Pagrabams. 3316 S. Halsted St. YArds 7-7308

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksnumo ar liūdesio valdnde Gražiausios Gėles ir Vainikai. Reikale pasaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirkinti ROY R. PETRO (Putramentas) 5519 So. Harlem Avenue POrtsmouth 7-9020

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA Gražiausios gėles dėl vestuvių, bankeų, laidotuviams ir dėl kitų visokių papuošimų. 6901 SO. WENTWORTH AVE. Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

URBA Gėles Mylintiems, Vestuvėms, Bankeams, Laidotuviems, Papuošimams. GELININKAS 4180 ARCHER AVENUE Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

LIDĖSIO VALANDOJ Sėkite MAŽEIKA & EVANS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI 6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and REpublic 7-8600-8601 Parking Facilities. Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse rašome koplyčias arčiau jūsų namų

A. PETKUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 6812 So. Western Avenue 1410 South 50th Avenue CICERO, ILL. TELEFONAI: GRovehill 6-0142 • HEmlock 4-2644 • TOWNhall 3-2109 KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ 4605-07 SO. HERMITAGE AVE. Tel. YArds 7-1741 ir Bishop 7-9481 4330-34 SO. CALIFORNIA AVE. Telefonas Bishop 7-9719 MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI Chicago Lietuvos Laidotuvių Direktorių Asociacijos AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ALFRED VASAITIS-VANCE 1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

J. LIULEVIČIUS 4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. TEL YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS 1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

STEPONAS C. LACHAWICZ 2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE. VIRginia 7-6872 PULLman 5-1270

LEONARD BUKAUSKAS 10821 S. MICHIGAN AVE. Phone COMmodore 4-2228

ANTANAS M. PHILLIPS 3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS 659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

NEW! "REACH-EASY" CLEANING with this all new G-E Swivel-top Cleaner! MODEL C-1 Revolutionary new swivel-top lets you clean an average-size living room without once moving the cleaner!

FRIENDLY TERMS AFTER DOWN PAYMENT NEW 1953 Home Cleaner Most efficient cleaner made! Extra-large "Throw-Away" bag! No dust bag or can to empty! Circular exhaust—no air blasts! Powerful suction—no loss as bag fills. 8 scientifically-designed attachments. Come in or phone for a Free demonstration! SOLTIS Home Appliances and Furniture 2647 W. 51st Street HEmlock 4-7095 Authorized Dealer GENERAL ELECTRIC VACUUM CLEANERS 6—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. —THURSDAY, APRIL 16, 1953

“Knyga tremtyje”

Spaudoje dažnai pasirodo rūpesčio keliančių minčių dėl lietuviškos knygos likimo tremtyje. Atrodo, kad lietuviška knyga yra ištrėmata, o lietuviai gyvena JAV.

Yra ko rūpintis, nes knyga, nežinoma naujų ateivių skaičiaus padidėjimo, neturi skaitytojų. Rašytojas savo pašaukimu negali pilnai naudotis. Jisai yra priverstas dirbtuvėje dirbti, o kurti jam tenka tikti „laisvalaikiu“. Be to, yra sunku parduoti jau ir taip, mažai sakysime, 500-1.000. — tiražą, tai rašytojas negali tikėtis nors mažo atlyginimo, kai knyga ne visuomet apmoka leidėjo išlaidas. Bet rašytojas rašo ne dėl pelno, o tik dėl to, kad jisai negali nerašyti.

Kodėl taip yra? Sunku būtų pasakyti, dėl kokios priežasties lietuviška knyga neturi skaitytojų. Lietuviai šiais laikais be raščių beveik neturi. Priešingai — turi keleriopai daugiau mokančių skaityti, daug inteligentijos. Gal televizija, radijas ir dienraščiai žmones sulaukia nuo knygų? Tačiau knyga nėra kronikos žinių sandėlis, bet kūryba arba mokslas.

Prieš 30-40 metų Amerikos lietuviai atveiviai daugiau skaitė knygas ir laikraščius. A. Olšewskis, „Keleivis“ ir kitos leidyklos išleisdavo dešimtimis tūkstančių egzempliorių ir per porą metų išparduodavo visas išleistas knygas bei brošūras. Dabar knygų geresniū leidžiam, atseit, romanų, novelių, ypač kita mokslinio turinio knyga. Graži, kultūringa kalba ir t. t. Bet skaitytojų knyga neturi.

Padėtis tiesiog bauginanti. Senųjų ateivių daugumas paseno, kiti išmirė arba „suamerikonėję“. Nesinori tikėti, kad naujieji ateiviai būtų susidomėję angliška knyga, o savąją užmirę. Mes, rodos, dar nesame suamerikonėję iki „gyvo kaulio“, kad neigtume savo savo spaudą. Belieka manyti, kad mums maža tertių savo garbė ir savo tautos likimas. O likimas yra tragiškas. Kuo ta tauta galėtų pasirodyti, jeigu ji neturėtų nei savo literatūros, nei meno, nei galų gale kultūros? O knyga yra, rodos, galingesnė už ginklą.

Knygą skaityti reikia priprasti. O pripratęs, su knyga susidraugavęs, negalėsi su ja skirtis.

GIMTADIENIO PUOTA

Marcelės Jacobs (Jokubauskienė), 837 W. 34th Place — „Marcie's“ Tavern biznio savininkės gimtadienio puota įvyksta balandžio mėn. 18 dieną, šeštadienį. Bus skanių užkandžių ir muzika. Savininkė kviečia visus draugus, pažįstamus ir lankytojus į savo puotą, kur visi bendrai praleis laiką ir smagiai pasilinksmins.

Ponai Jonas ir Marcelė Jacobs (Jokubauskai) yra ilgamečiai Bridgeporto kolonijos gyventojai ir seni, patyrę biznieriiai. Marcelė, laiko taverną, o John Jacobs — sunkvežimžių biznį, kuriou verčiasi daugelį metų, gabendamas prekes į kitus miestus. Abudu yra seni „Naujieji“ skaitytojai ir rėmėjai.

— Senas Petras.

Išrašavimam draugui geriausia dovana — NAUJIENOS žinios. Užrašyk tam šiuo dienraščiu.

Garsinkitės “N-nose”

NELAIME GALIMA RAMIAI SUTIKTI

Visi žinome, kad susirgus ar kitai kokiai nelaimei ištikus Amerikoje reikia išleisti nemažai pinigų. Gerai, jeigu juo yra, bet atsitinka, kad nelaimė nelaukia kol pinigų susirinkti. Nuo to vargo išgelbsti apsidraudimas. Tai maždaug tas pats, kas ir Europoje plačiai paplitusio liognių kasos, tik čia tas funkcijas atlieka privaciaios kompanijos. Mokesčių atžvilgiu mažas skirtumas. Jei Vokietijoje liognių kasos ima per 3% nuo gautamo atlyginimo, tai ir čia jos nebrangiau kaštuoja.

Amerikoje veikiančias apdraudas galima suskirstyti į dvi pagrindines rūšis: grupines ir asmenines.

I. Grupinės apdraudos

Veik visos didesnės įmonės ir įstaigos turi grupines apdraudas. Jos susitarusios su draudimo kompanijomis, draudžia savo dirbančiuosius ir mokesčių už apdraudas išskaito iš atlyginimų. Vienos jų draudžia tik dirbančiuosius, kitos — dirbančiuosius ir jų šeimas. Apdraudus rūšis labai įvairuoja. Daugumoje draudžiami nuo nelaimingų atsitikimų, ligos ir mirties tik dirbantieji, o jų šeimos, jei draudžiamos, tik nuo ligų, įimanant operacijas ir sirgimą arba tiktai sirgimą. Pašalpinė dirbančiojo apdrauda, kaip taisyklė, siekia 10—40 dol. savaitė. Apdraudimas įsigali po tam tikro laiko darbą pradėjus ir tęsiasi ligi apdraustasis toje pačioje įmonėje dirba. Atleidus iš darbo arba pačiam pasitraukus apdrauda automatiškai nutrūksta su tomis išimtimis, kad kai kurios bendrovės leidžia toliau mokėti draudimo mokesčius privačiai, bet tie mokesčiai automatiškai pakyla.

Grupinės apdraudos, apsidraudžiusiam susirgus ir nuėjus ligininę, išlaidas moka, kaip taisyklė, betarpiškai ligininei, o apdraustasis į rankas nieko negauna. Paprastai jos padengia nuo 1/3 ligi 1/2 ligininę išlaidų, o skirtumą tenka pačiam apsimokėti. Grupinėse apdraudose ne visur leidžiama pasirinkti apdraudus dydį, nes jis yra parinktas susitarimu tarp įmonės ir apdraudos kompanijos.

II. Asmeninės apdraudos

Asmenines apdraudas asmuo ar šeima gali laisvai pasirinkti ir pats nusistatyti norimą ligos pašalpos didumą. Žinoma, pagal pašalpos didumą proporcingai yra mokamas ir draudimo premijos. Tas pats liečia ir kitas apdraudus rūšis, pav., gyvybės, pašalpinę ir kt. Asmeninės apdraudus tesiasi nuolatos ir nepriklauso nei nuo darbo nei nuo gyvenamosios vietos pakeitimo.

Išvados

Neabejotinai tenka pripažinti didelį kreditą grupinėms apdraudoms, bet, kaip praktika parodo, jos dažnai nebūna pakankamos ir keičiant darbą atsiranda laizkotarijų, kurių metu asmuo lieka be jokios apdraudos. Dėl to, norint išvengti ligos ar nelaimingo atsitikimo atveju iš savo kišenės primokėjimų, reikia apsipažinti gerai su turima grupine apdrauda ir iš anksto užpildyti tas spragas, kurios susidaro. Sakau, iš anksto, nes kai nelaimė užgriūva yra pervažu. O Amerikoje kiekviena rimtesnė liga ar nelaimingas atsitikimas yra surišta su didelėmis, kartais nepakeiliamomis išlaidomis.

Baigiant šį rašinėlį, negalima iš akių išleisti to fakto, kad tiek čia minėtoms spragoms užpildyti, tiek iš viso apsidraudžiant svarbu, kad draudimo agentas būtų patikimas, ypaš silpniau susisugaudantiems anglų kalboje. Chicagoje neseniai gavo atsvoyybę iš Interstate Reserve Life Insurance Company p. Jonas Kirvaitis (tel. HEmlOCK 4-4033). Jis mielai duoda patarimus, kaip geriausiai ir mažiausiomis išlaidomis užtikrinti sau ramybę ligos, nelaimingo atsitikimo ar kitos nelaimės atveju. Kaip jį pasiekti, smulkiu rasite šios dienos skelbime.

J. Matusevičius

Iš tautosakos

Juozas Būga

PERLOJA, MERKINĖ IR VARENA

Lietuvoje senovėje ne tik žmonės turėjo pavardes, bet ir gyvenamosios vietos. Tos pavardės iškėlė tų apylinkių žmonių būdą ir gyvenime pasizėjimus. Šiuo kartu noriu paminėti dalį džučių miestų.

Merkinės apylinkėse taip kalbama: Perloja — loja, (šnekumas). Varena — zėbravoja, (neturtas). Merkinė — perlais kloja, (iškilumas).

Pasakojo Stankienė, (Merkinė, Randaionių k.). Taigi matome, kaip gražiai džučiai charakterizuoja savo brolius.

KĄ REISKIA “UŽMEST KIRVIUS”?

(Suvalkiečių papročiai).

Suvalkijoje per vestuves suvalkiečiai “užmeta kirvius”: ant akmenų pasidėję, kerta eglių šakas arkliams papuošti. Tuos žalmumyus papuošia įvairiausiais popieriais ir deda prie pakinkty. Kirviai esti atrapinti. Po vestuvių ūkininkas turi “kirvius užmest” — neaštrius kirvius paaštrinti, juos sugrąžinti į pirmąją formą.

Pasakojo: marijampolietis.

Lietuviai perka tose krautuose, kurios garsinasi NAUJIENOS.

LIGOS APDRAUDOS

NAUJAS PLANAS
Apsaugo Jus ar Jūsų Šeimą
Ligos Atveju

ŽEMOS KAINOS
JAV ar Kanadoje—Amžius nuo 3 mėn. ligi 75 metų.
Pasirinkite sau daktarą ir liginę.

Liginėj kambarys ir išlaikymas, operacijos, operacinis kambarys, apmaminimas, vaistai, laboratorijos išlaidos, deguonis, geležiniai plaučiai, greitosios pagalbos automobilio išlaidos, spec. gail. sesuo, rentgenas ir t. t. Taip pat įeina ir gimdymas.

Apdraudus Suma Išmokama Apsidraudusiam
Susirgus ar nelaimi ištikus kiekvieną kartą garantuotas čekis.
VIRS 45 METŲ patarnaujame mūsų polisų savininkams.

Mūsų lietuvis atstovas p. KIRVAITIS suteiks Jums visas informacijas nemokamai. Sausit jį tel.: HEmlock 4-4033 ar užpildytį žemiau esantį kuponą ir pasiųskit paštu nemokamai informacijai gauti.

INTERSTATE RESERVE LIFE INS. CO., Dept. 34,
7460 Sheridan Road, Chicago 26, Illinois

Prišiuškite man nemokama informacija apie ligos apdraudą

Individualiai
 Šeimai

Pavardė _____
Adresas _____
Miestas ir Valstybė _____ (c)

BLOGOS KOJOS KELIA SKAUSMĄ VISAM KUNE

PALIAUKIT KENTĖJE, VARTOKIT PINKSTON'S IŠLENKIMO RAMSČIUS; pritaikomus jūsų kojų GREITAI PAGALBAI nuo ilžušiusi išlenkimu, pilnapėdžių kojų, kulnų skausmu, augulijų kulnuose, iškraipytų ir susipimusiu pirštų, silpnų išlenkimų ir rėšų, kojų mešlungio, egsiu išspitimo, blogos cirkuliacijos, nugaros skausmu, reumatizmo ir arthritės—kitų skausmu, kuriuos išsūkia išlenkia negerovė. Lengvi, lankstūs, patogūs dėvėti su užkulnio pamušalu batai.

Specialios numazintos kainos: \$25 Support dabar \$15 — \$15 Support dabar \$10. 30 METŲ PATYRIMAS

HENRY J. PINKSTON
ARCH SUPPORT SPECIALISTAS
Suite 1206, CENTRAL 6-8692

108 NO. STATE — Valandos nuo 9 ryto iki 4 po pietų

41 METAI PREKYBOJE

Nuolaida visiems ant visiems žinomų nacionaliai išgarsintų prekių ir dar dovanos su kiekvienu pirkimu.

Pas Budriką jūs rasite didžiausią pasirinkimą baldų vertybių, kur kada galima būtų matyti po vienu stogu. Trys aukštai pripildyti įvairiais baldais, namų reikmenimis ir brangenybėmis. Milžiniški nupirkimai kiekvienam kambarini naujomis, lengvomis sąlygomis.

Krautuve atdara Pirmadienio ir Ketvirtadienio vakarais iki 9:30. Sekmadieniais atdara nuo 10 ryto iki 5:00 vakaro.

JOS. F. BUDRIK, INC.
3241 So. Halsted Street
Telefonas: CALumet 5-7237

Budriko Radio Valanda leidžiama kiekvieno ketvirtadienio vakare nuo 6 iki 7 val. vakaro iš stoties WHFC, 1450 kilocycles.

Lietuvių Auditorija
3133 So. Halsted St.
Telefonas: VICTORY 2-6172

VISI KELIAI VEDA Į BALTOS MEŠKOS VAKARĄ
1953 m. sekmadienį, balandžio mėnesio 19 dieną
PROGRAMA IŠPILDYNS SPECIALIAI IŠ FLORIDOS IŠKVIESTA OPEROS DAINININKĖ ANTANINA DAMBRAUSKAITĖ ir prof. VLADAS JAKUBENAS

ALUS NEMOKAMAI Balandžio 26 dieną
“Bubulis ir Dundulis”
Visiems parengimams groja BALIO PAKŠTO Orkestras

SPECIALIAI MILIJONĄ DOLERIŲ skiriame pirmiems morgiūnams priėmimoms sąlygomis. Perkantieji ar stantieji namą, arba norintieji seną morgiūją pakeisti pigesnimis ir patogesnimis sąlygomis — pasimatykite su mumis.

TAUPLYKITE SAUGIAI IR PELNINGAI

Mes kviečiame lietuvius pasidėti savo taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association, kuri yra proporcionaliai viena iš smarkiausiai augančių taupymo įstaigų visoj Chicago. Pas mus kiekvieno taupomi pinigai yra pilnai apdrausti iki \$10,000.00 by an Agency of the United States Government.

Chicago Savings suvirš 28 metai kaip saugiai ir pelningai teikia visiemis teisingą ir mandagų patarnavimą. MŪSŲ TURTAS SIEKIA VIRŠ VIENUOLIKOS MILIJONŲ DOLERIŲ (\$11,000,000.00)

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
6234 So. Western Ave. CHICAGO Phone GROvehill 6-7575

JOHN PAKEL President

Valandos: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 3 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 valandos po pietų.

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

C. L. D. D.
Tel. Virginia 7-6583
DR. S. BIEŽIS
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos: nuo 1—3 ir 7—3
Seredomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 WEST 26TH PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

Ofiso Tel.: Virginia 7-0036
Rezidencijos BEVERLY 8-8244

DR. T. DUNDULIS
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso valandos: Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. STRIKOL
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8; Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso Telefonas: YArds 7-4787
Namų Telef.: PROspect 6-1930
Jei neatilsieps viršutiniai telefonai, saukite Midway 3-9001

DR. C. Z. VEZELIS
DANTISTAS
4645 SO. ASHLAND AVE.
arti 47th Street
Telefonas YArds 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro. Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63RD STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak. trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas HEmlock 4-7899
Namų Tel. Hilltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYOJAS IR CHIRURGE
Vaikų ir Moterų Ligos
5159 SO. DAMEN AVENUE
Medicine and Surgery Building
Valandos: Pirm. ir treč. 10-4, antr. ir penkt. 10-1 ir 6-9, seštad. 10-12.
Ofiso PR 6-7800; namų TR 4-1765
Ofiso ir rezid. telef.: YArds 7-3526
Neatsiliepus, skambinti YArds 7-7410

DR. JONAS VALAITIS
Gydytojas ir Chirurgas
4038 SO. ARCHER AVENUE
Valandos: Kasdien nuo 6:30 iki 8:30. Šeštadieniais nuo 4 iki 6.

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEmlock 4-5849
Rezidencija HEmlock 4-2324.
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tiktai susitarus.

Ofiso VI 7-0600, rez. VI 7-7303

DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
4655 ARCHER AVENUE
Kampus Archer ir California Ave.
VAL.: 2-4 p. p. ir 6-9 vakare, išskyrus sekmadienius.

Ofiso tel.: YArds 7-1166
Rezid. tel. DANube 6-1126

DR. J. GUDAUSKAS
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampus Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų

Ofiso Telefonai:
Buto Fillmore 3-2007 Columbus 1-6190

DR. K. JABLONSKIS
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
154 N. Broadway, Melrose Park, Ill.
Valandos:
6:30-9:00 val. vak. išskyrus sekmad.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvių Gydytojas)
2500 WEST 63RD STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir seštad. uždaryta.
Ofiso Tel.: PROspect 6-3838
Rezid. Tel.: REPUBLIC 7-9199

GROvehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska
Akių ligų specialistė ir pritaiko akinčius.
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą išskyrus trečiadienius.
2422 W. MARQUETTE RD.

Tel. ofiso GR 6-4322, Rez. HI 5-2626

DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tik susitarus: nuo 7 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 v. vak. išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BLDG
6466 South Kedzie Ave.

Dr. Raymond Kasty
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
Drauge su DR. MACE GAZDA
MEDICAL & SURGERY BLDG.
5159 So. Damen Avenue
Tel.: PROspect 6-7800
Priėmimo val.: Pirm., treč., ketv., penkt. — 10-1 v. p. p., Pirm., ketv. 4-7 v. v. Treč., penkt. 6-9 v. v. Šeštadieniais pagal susitarimą

Ofiso ir buto tel.: OLYmptic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
1336 SO. 49TH COURT, CICERO
PRIEMIMO VALANDOS: Kasdien 10-12 val. ryte ir 5-8 val. vakare. Šeštadieniais 10-2 ir 4-6.
Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero

7—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—THURSDAY, APRIL 16, 1953

Tel.: Ofiso ir buto OLYmptic 2-4153

DR. P. KISIELIUS
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
1435 S. 49th Ct., Cicero, Ill.
Kasdien 1-4 val ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais, 12-2 val. ir 3-5 v. v. Butas 1604 S. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3219
Jei neatilsiepija saukit KEdzie 3-2589

Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYOJAS IR CHIRURGE
4146 So. Archer Avenue
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30 Daily afternoons.
Vakarais: pirm., antrad., ketvirtad. 6-8:30. Trečiadieniais tik susitarus

Telefonai: ofiso GROvehill 6-5399 rezid. PROspect 6-4137

DR. A. MACIUNAS
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
2423 WEST 63RD STREET
(kampus 63rd ir Artesian)
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 v. p. p. kasdien. Sešt. nuo 2-4; treč. ir sekm. uždaryta

DR. EDWARD B. MURAWSKAS
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GROvehill 6-1321
Jei neatilsiepija Vincennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRIITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63RD STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Fl. Tallat-Kelpša
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos

Dr. E. Tallat-Kelpša
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
5002 WEST 16th STREET
Val.: kasdien 2-8 p. p.
Šeštadienį 10-12 ir 2-4 p. p.
Ofiso telefonas: TOWNhall 3-0559; namų: RÖckwell 2-2387. Jei neatilsiepija, tai CENTral 6-2294.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PROspect 6-8484
Val.: 2-4 ir 6-9 vak. Sešt. tik 2-4 p.p.
Neturi valandų trečiad. ir sekmad.

Tel. ofiso CL 4-0253, rez. YA 7-6379

DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYOJAS IR CHIRURGE
4645 S. ASHLAND AVE. (amb. 211)
Valandos: 12-3 ir 6:30-8:30 vakaro. Trečiadienį ir seštad. 1-4 val. p. p.
Rez. 4420 SO. TALMAN AVE.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED ST.
Telefonas DANube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro. Šeštadieniais 1-4 val. popiet.

Tel. ofiso VI 2-1581, rez. DR 3-6756

DR. V. VILEIŠIS
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampus Halsted ir 31-os gatvių)

Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų. Sekmadieniais uždaryta.

KITATAUCIAI GYDYOJAI

DR. CHARLES SEGAL
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
4740 SO. ASHLAND AVE.
(2-ras aukštai)
Ofiso telefonas: YArds 7-0554
Jei neatilsiepija saukite:
Res. telef.: Midway 3-2880

OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 vak.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYOJAI

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYOJAS
25 metų patyrimas*
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinčius Kreivias Akis Ištaiso.

Ofisas ir Akinijų Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais tik susitarus. Šeštadieniais nuo 10 iki 3 v. popiet.

Dr. Kazimieras MICHEL

Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinčius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įveda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus. Kalba lietuviškai.

4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6818
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.

DR. S. VAITUSH, Opt.

Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliaregystę. Prirengiu teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimai daroma su elektrą, parodancia mažiausias klaidas. Speciali atyda kreipiama į mokyklos vaikus.

VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro. Šeštadieniais iki 6 val. vakaro. Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta.
4712 S. ASHLAND AVE.
YArds 7-1373

IS CHICAGO IR APYLINKIU

Įtartini pinigai

Pilnas kišenais pinigų Ellis Ray Williamson buvo areštuotas policijos, kai jis vairavo gatvėje brangios markės automobilį. Areštuotas atsisakė paaiškinti, iš kur pas jį atsirado apie \$10,000 įvairiais banknotais.

Williamson yra atsėdėjęs kalėjime keliolika metų už plėšikavimą. Šiuo metu jis buvo išleistas už užstatą ir laukė teismo už kitus apipėsimus. Didelį pinigų kiekiai, kurie buvo rasti Williamsono kišeniuose, policijos nuomone, veda prie vėdinimo neišsiskinto banko apvogimo, kuris kol kas viešai neskelbiamas.

Adenaueris kreipiasi į JAV vokiečius

Viesėdamas Chicagoje Vokietijos kancleris Dr. Adenauer kreipėsi į vietos vokiečius, prašydamas materialinės paramos Vokietijos pabėgėlių problemai išspręsti. Prisimindamas žydus, kurie vykusiai vykdė vajus tarp savo tautiečių, jis pažymėjo, kad Amerikos vokiečių pagalba yra reikalinga šių dienų Vokietijai.

Jo žodžiais kasmet po karo Vokietijoje įrengiama 400,000 naujų butų, bet, nežiūrnt to, šiuo metu dar trūksta apie 4 milijonų naujų butų, nes dėl pabėgėlių vakarų Vokietijos gyventojų skaičius neproporcingai auga.

Adenaueris viešėjo Chicagoje 2 dienas. Į New Yorką išskrido vakar.

Deportuojamas Nick Circella

Italų kilmės Nick Circella, kuris savo laiką pasižymėjo, kaip vienas Capone's gengsterių vadų, Naturalizacijos ir Imigracijos Istaigos gautinui sprendimui nutartas deportuoti į jo gimimo kraštą. Deportacijos byla jam jau užvesta seniai, bet iki šiol, nežiūrnt savo su nusikaltimeis surištos praeities, jam vis pasisėkdavo deportacijos išvengti.

Circella buvo du kartu nuteistas ilgomis kalėjimo bausmėmis ir didelėmis piniginėmis pabaudomis, gaujančių Chicagoje gengsterių gaujoms. Už gerą elgesį kalėjime jam pasisėkdavo bausmės gerokai sutrumpinti. Washingtono sprendimu, šiuo atveju jam duota 10 dienų laiko kreiptis į vyriausius imigracijos organus, kad sprendimas būtų atšauktas.

SOPHIE BARCUS RADIJO VALANDA

Iš Stoties W. G. E. S. 1390 kilocycles

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniai nuo 8:30 iki 9:30 ryto. Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro. Sekmadienį, 9 val. ryto iš stoties WOPA 1490 kilocycles. Tel. HEMLOCK 4-2413 7121 SO. ROCKWELL ST. Chicago 29, Illinois

LIETUVIŲ AUTOMOBILIŲ PREKYBA HARMONY MOTORS

Kviečiame visus, norinčius įsigyti automobilį, ar turinčius bet kokį kitą reikalą, susijusį su automobilizmu, atsilankyti pas mus. Čia rasite greitą, mandagų ir sąžiningą patarnavimą. Mes nuosirdžiai tikime, kad čia ne tik sutapsite, bet ir įsigysite daiktą, vertą sumokėtų pinigų. Pirksite pas savo žmones, kuriems galite daugiau pasitikėti. Kiekvienam reikale rasite taip naują ir nuosirdžią pagalbą. Mes ištįpiname nemokamai automobilio ir šoferio leidimus. Parduodame išmokėjimui prienamėsnėmis sąlygomis. Nemokamomis — išmokisine važiuoti. Taip pat jei norite parduoti savo automobilį, kreipkitės pas mus, mes Jums už mažą atlyginimą jį parduosime. HARMONY MOTORS TOLIUS SLUTAS IR JONAS TALANDIS 5805-07 S. Western Ave. Tel. RĖpublic 7-6480

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephone Suomė "King Joe". — Policija suimė New York'e tarptautinės krantinių darbininkų sąjungos pirmininką, kaltinamą už iškvopimą unijai priklausantiems 11,390 dolerių.

Atsistatydino Fred A. Romano

Ryšium su savo laiku minėtos policijos kapitono Gibbons užrašų knygutės, kurioje tarp daugelio įtartinų adresų buvo ir Illinois prokuroro pavaduotojo Fred A. Romano pavardė, išskėlimu viešumon, buvo atkreiptas dėmesis į kyšininkavimo klauksimą Chicagoje policijos tarpe.

Šiomis dienomis minėtas F. A. Romano atsistatydino, aiškindamas, kad piliečių įtartinėjimai dėl jo santykių palaikymo su miesto padugnių gaivalais neleidžia jam toliau pasilikti savo aukštame poste. Jė viršininkas valst. prokuroras Gutknecht atsistatydinimą priėmė.

Geraširdis policininkas

Kaip dažnai grynai kapitalistinėje sistemoje pasitaiko, taip ir šį kartą, policininkui Gardner nugalėnus į ligoninę sunkiai susižeidusį medžiokliniu šautuvu berniuką, ligoninės vadovybė prieš padarydama rentgeno nuotrauką pareikalavo užmokėnio. Berniukas kovojo su mirtimi, o personalas nejudėjo, kadangi nebuvo aišku, kas sumokės pradinis \$12. Padaręs priekaištų personalui už tokią žiaurų elgesį, pinigus sumokėjo pats policininkas, kuris tarnauja Hyde Parko nuovadoje.

Atsėdėdamas berniuko tėvas pasiuntė geraširdžiui policininkui padėkos laiška.

Švaros savaitgalis paštuose

Šios savaitės galas pašvęstas švarai Chicagoje pašto įstaigose. Bus stengiamasi ne tik palaikyti švarą, bet daugely vietų perdažyti sienas, įrengti prie paštu esančiuose sklypečiuose gėlių gazonus ir kt.

Atvėsęs oras

Oro biuras pranašauja oro atvėsimą visoje šiaurinėje JAV dalyje. Numatomas gausesnis lietus. Vakarietis Chicagoje gyven-tojai turėjo progos išgirsti ir besidauzantį perkūną.

Gaudo automobilistus

Vakar policija pradėjo intensyvią medžioklę automobilių vairuotojų, kurie nėra išsiėmė 1953 metams Illinois valstybės vairuotojų leidimų. Illinois valstybės sekretorius Carpentier pažymėjo, kad gaudyme dalyvauja ne tik policija, bet ir kitos agentijos, kurios turi areštavimo teisę.

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

FARMS FOR SALE Ukiai Pardavimui

40 AKRU vaisių ir javų farma. Yra obuolių, kriausių, vynuogių, žemuogių, aviečių, vynuogių, 7 kambarių namas, bernė, vistininkas, aruodas, 2 perėjimui stubelės; irankiams pasiūre kukurūzams edžios, kiaulininkas, vaisiams rūšys. Kaina \$10,500. Frank Stach, Route 2, Box 174, Three Oaks, Mich.

ŪKIS pardavimui, 80 akrų žemės, 6 kambarių namas (32x32), rūšys. Daržinė 50x40, elektros - telefono linija, geras vanduo. Viena rylia nuo miesto ribos, gerame kely. Kaina \$8,000. Rašyti: Ralph Ferkovic, 904 S. Oneida Ave., Rhinelander, Wisconsin.

60 AKRU ŪKIS 6 mylios nuo Rhinelander, Wis. Asfaltuotas pienuių kelias, netoli mokykly. 8 karvės, 4 kiaulės, 3 kalakutai, 100 vištų. Kaina \$5,500. Imokėtina pusė, likutis morgiciais, jei norima. Anton Roby, R. R. 1, Rhinelander, Wis. Telefonas: Rhinelander 9531.

RENTING IN GENERAL Nuomos

PERLEIDŽIAMAS butas su baldais ir krautuve su prekėmis. Kaina \$400. Nuoma \$58 mėn. 2554 So. Halsted St. Tel.: DA 6-3245—BI 7-7705.

FURNITURE AND FIXTURES Rakačiai ir Įrengimai

MODERNIZUOKIT Savo Virtuve arba bathroom su steel wall tile. Kambarys 4x7, 4 pėdų aukščio \$59.00. Sudėsimė — kreditas. HEMlock 4-3200

MISCELLANEOUS FOR SALE Įvairūs Pardavimui

PARDUODU dviem bungalov stalybinės medžiagos (lumber). Petras Dauksas, 1945 So. Halsted St. (iš kiemo). Tel. TAYlor 9-8835.

Carnegie, Pa.

Žiupsnelis žinių iš silpnėjančio lietuvių gyvenimo. Manau, kad jau mano plunksna bus surūdijusi, bet žiūriu, kad dar iš bėdos galima parasyti. Kurį laiką, mat, buvau susirgusi — buvo aukštas kraujospaudimas ir širdis susilpnėjusi. Dabar, gydymoji padedama, jaučiuosi tvirtesnė, bet ta nelaboji senatvė prieš akis.

Turėjau pasitraukti iš organizacijų, kuriose kelias dešimtis metų ėjau pareigas nuo 1906 metų, nors ir dabar dar veikimo visai nesu nutraukusi.

Kai prieš 32 metus su šeima iš Scranton, Pa., apylinkės atvykau į Carnegie, Pa., tai čia radau apie 100 lietuvių šeimų, neskaityt pavienių. Veikė Aukščiausios Prieglaudos Lietuvių kuopa, klubas maždaug su 60 narių, taip pat SLA 128 kuopa. Sv. Antano Draugijos su keliomis dešimtimis narių. O tų politinių kuopų kuopelių įvairiais vardais dygė kaip grybų po lietaus, nors nepalyginamai mažiau čia tebuvę gyventojų negu dabar. Kai kam ir sekėsi. Anuo metu S. Gegužis buvo SLA prezidentas, o S. Vitaitis redagavo "Tėvyne".

Tuo laiku suskilo SLA kuopa, o iš tų atskalų buvo kuriamos naujos. Tas skaldymas nieko gero lietuvių tautai, lietuvių bei neatnešė, lietuvių dar greičiau slinko į nutautimą. Suskaldžius 128 kuopą, susiorganizavo 2 naujos kuopos — 323 ir 93. Jau bus keli metai, kaip 93 kuopa pranyko: senesni nariai išmirė, o jaunesni visai pasitraukė iš organizacijos konversijos metu. 323 kuopa dar laikosi, yra keli seni nariai. Jaunimas išsiskleidė. Dailis lietuvių neūjo pas lenkus.

Carnegie italai ir lenkai turi 3 bažnyčias. Lenkai turi daug savo parapiječių ir 3 bažnytnės savo mokyklas; public school tuščios. Rusai atveža savo vaikus iš apylinkės. Italai taip pat turi didoką svetainę, klubą ir mokyklą. Lietuviai neturi nieko. Retą čia terasi tikrą lietuvių. Daugumas jau sulenkėję. Bene panašiai ir Pittsburghe. Lietuvių didelė kolonija, privažiavo pusėtinas skaičius tremtinių lietuvių. O ar daug senieji veteranai jų prirašė į SLA, ar suorganizavo naują kuopą? P. Dargis suorganizavo Sandaros kuopą. E. K. Šturmatienė.

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

BOYD'S SIUVYKLAI ST. LOUIS, MISSOURI REIKALINGI 2 — BUSHELMAN — 2 TURI BŪTI VISIŠKAI PATYRĘ VALGYKLA VIETOJE Kreiptis: DARBO RASTINĖ — Mezzanine floor BOYD'S Kampas 6th ir Olive ST. LOUIS, MISSOURI

MEN ★ Stock helpers ★ Elevator operators ★ Receiving clerks Many employee benefits Apply Employment Office 9th floor THE FAIR STATE & ADAMS STS.

VYRU 5 dienų savaitė \$75.44 Naktimis Prižiūrėtojų Įtaisų Valytojų Vaškuotojų Slavėjų Metalų Šveitėjų Veltui Aprauda Hospitalizacija. Pensijos Planas Automatinis Algos Pakilimas Ligoje Pašalpa. Atostogos Kreiptis 8:30 ryto iki 4:30 po pietų Kambarys 1230 125 So. Clark St.

REIKIA VYRŲ Dirbti didžiulėje, moderniškoje gėlynyčioje, auginčioje augalus puoduose Nuolatinis visų metų darbas Reikia turėti kiek patyrimo Savaitinė alga \$65.76 Apmokamos atostogos Apraudo planas FRANK OECHSLIN & CO. 2000 So. Harlem Ave. Berwyn, Ill.

PUNCH PRESS OPERATORIŲ Dieninėm ar naktinėm pakaitom TOOL - DIE MAKERS Dieninėm pakaitom Geros darbo sąlygos Veltui Hospitalizacija 4243 WEST OGDEN AVE.

REIKIA DŽENTORIAUS SARGO Naktiniam darbui Nuo 8:00 vak. iki 7:00 ryto Ištikimo — sumanas Turi pristatyti palydymus ROCKWELL ENGINEERING COMPANY 13500 So. Western Ave. BLUE ISLAND, ILL.

STOCK MEN Nuolat. 5 dienų, 40 val. savaitė Įvairios darbininkų lengvatos Turi kalbėti ir skaityti angliskai. CARSON - PIRIE, SCOTT AND COMPANY Darbo raštinė atdara nuo 10 ryto iki 3 popiet 11-tame aukšte Vyrų krautuves name WABASH and MONROE

WHY TRAVEL IN LOOP TRAFFIC JAM This position offers best salary and opportunity for STENOGRAPHER Experience preferred — but trained graduate considered No monopoly — Diversified 5 day week MOhawk 4-6061

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

BOYD'S SIUVYKLAI ST. LOUIS, MISSOURI REIKALINGI 2 — BUSHELMAN — 2 TURI BŪTI VISIŠKAI PATYRĘ VALGYKLA VIETOJE Kreiptis: DARBO RASTINĖ — Mezzanine floor BOYD'S Kampas 6th ir Olive ST. LOUIS, MISSOURI

ISMOKIT AMATO Jaunų vyrų, mechaniškai, techniškai arba chemiškai prasilavinusių, mokykis aukštai specializuotų amatų. Viršlankis Geras pradžioje mokestis PUIKI PROGA PLECIANČIOJE INDUSTRIJOJE Turi suprasti angliskai Kreiptis: NATIONAL LEAD CO. 1710 S. Peoria St. CANAL 6-3710

BOYD'S SIUVYKLAI REIKIA RIPPER MARKERS Pirmenybė 30-50 metų amžiaus 5 dienų savaitė Daugelis įvairių lengvatų Valgykla vietoje Kreiptis: DARBO RASTINĖ Mezzanine floor BOYD'S Kampas 6th ir Olive ST. LOUIS, MO.

WORK NEAR HOME. SAVE \$104 A YEAR CARFARE WELL ESTABLISHED FIRM HAS UNUSUALLY ATTRACTIVE POSITIONS FOR STENOGRAPHERS and CLERK-TYPISTS Many Company Benefits, Including Free Hospitalization 5 day, 40 hour week Excellent starting salary Modern air conditioned offices "You'll Enjoy Working Here" Phone MR. LIGNER SEeley 3-1919

WORK NEAR HOME SAVE TIME Well established neighborhood firm has attractive position for capable girl as TYPIST - BILLER Variety of duties Good working conditions 7:30 A. M. to 4:00 P. M. 5 day, 40 hour week INTERSTATE MOTORS FREIGHT SYSTEM 1833 So. Canal — SEeley 3-2600 Ask for Mr. Bob McGrath

TYPIST-GENERAL OFFICE 5 day, 40 hour week Many Company Benefits Including Hospitalization Paid Holidays Apply: ELECTRONIC COMPONENTS, INC. 2655 W. 19th Street

WORK CLOSER TO HOME SAVE MANY HOURS OF TRAVELLING LONG DISTANCES TO WORK WELL ESTABLISHED FIRM HAS UNUSUALLY ATTRACTIVE JOB FOR PERSONABLE HIGH SCHOOL GRADUATE FOR GENERAL OFFICE WORK TYPING NECESSARY 40 Hour Week Many Company Benefits "You'll Enjoy Working Here" MICHIGAN 2-7505

BENDRAM RASTINĖS DARBU Reikalinga mergina ar moteris, patyristi knygvedystėje. Darbas pastovus. Kreiptis į BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASSOCIATION 4071 Archer Ave. LAfayette 3-8348

REIKALINGAS antrarankis kepėjas prie juodos duonos. Atsiskaukite nuo 3 iki 6 val. po pietų Yards 7-7351, 3500 So. Union Ave.

BATŲ SIUVĖJŲ Rankomis darbininkų prie orthopediškų batų. Pastovus darbas. Martin Larson, 317 West Madison St.

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai VELTUI APSKAIČIAVIMAS Namų, butų remontavimas, kanalizacijos, vandentiekio, cemento ir kitokie darbai Skambinti: HEMLOCK 4-9211 po 5 val. vakaro JONAS CONRAD TUCK POINTING BIZNYJE Atnaujina pasenusį namą, pripildo lietaus išplautus plytų tarpus. Taiso kaminius ir apie langų rėmus. Daugelio metų patyrimas darbe. Reikalau esant, kreipkitės į lietuvi — J. CONRAD, 5242 S. Artesian Ave. Grovehill 6-4177

HELP WANTED — FEMALE Reikia Darbininkų

IMMEDIATE OPENINGS FOR DISHWASHERS ALSO MAID FOR PARLOR and LOCKER ROOM ASSISTANTS FOR COUNTRY CLUB Meals furnished — prefer women living on north or northwest side — Ideal working conditions Apply today: TWIN ORCHARDS COUNTRY CLUB PRAIRIE VIEW, ILLINOIS Or call Ambassador 2-3737—or Libertyville 2-1515

TYPISTS General Typing Some experience desirable Will consider capable beginner BILLING TYPIST Experienced Well established electrical Firm Modern Offices Pleasant Associates Company Benefits SEELEY 3-3200 Extension 225

BOYD'S SIUVYKLAI St. Louis Mo. REIKIA MAŠINŲ OPERUOTOJŲ Pirmenybė 30-50 metų amžiaus 5 dienų savaitė Daugelis įvairių lengvatų Valgykla vietoje Kreiptis: DARBO RASTINĖ Mezzanine floor BOYD'S Kampas 6th ir Olive ST. LOUIS, MO.

WORK NEAR HOME. SAVE \$104 A YEAR CARFARE WELL ESTABLISHED FIRM HAS UNUSUALLY ATTRACTIVE POSITIONS FOR STENOGRAPHERS and CLERK-TYPISTS Many Company Benefits, Including Free Hospitalization 5 day, 40 hour week Excellent starting salary Modern air conditioned offices "You'll Enjoy Working Here" Phone MR. LIGNER SEeley 3-1919

TYPIST - BILLER Variety of duties Good working conditions 7:30 A. M. to 4:00 P. M. 5 day, 40 hour week INTERSTATE MOTORS FREIGHT SYSTEM 1833 So. Canal — SEeley 3-2600 Ask for Mr. Bob McGrath

TYPIST-GENERAL OFFICE 5 day, 40 hour week Many Company Benefits Including Hospitalization Paid Holidays Apply: ELECTRONIC COMPONENTS, INC. 2655 W. 19th Street

WORK CLOSER TO HOME SAVE MANY HOURS OF TRAVELLING LONG DISTANCES TO WORK WELL ESTABLISHED FIRM HAS UNUSUALLY ATTRACTIVE JOB FOR PERSONABLE HIGH SCHOOL GRADUATE FOR GENERAL OFFICE WORK TYPING NECESSARY 40 Hour Week Many Company Benefits "You'll Enjoy Working Here" MICHIGAN 2-7505

BENDRAM RASTINĖS DARBU Reikalinga mergina ar moteris, patyristi knygvedystėje. Darbas pastovus. Kreiptis į BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASSOCIATION 4071 Archer Ave. LAfayette 3-8348

REIKALINGAS antrarankis kepėjas prie juodos duonos. Atsiskaukite nuo 3 iki 6 val. po pietų Yards 7-7351, 3500 So. Union Ave.

BATŲ SIUVĖJŲ Rankomis darbininkų prie orthopediškų batų. Pastovus darbas. Martin Larson, 317 West Madison St.

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai VELTUI APSKAIČIAVIMAS Namų, butų remontavimas, kanalizacijos, vandentiekio, cemento ir kitokie darbai Skambinti: HEMLOCK 4-9211 po 5 val. vakaro JONAS CONRAD TUCK POINTING BIZNYJE Atnaujina pasenusį namą, pripildo lietaus išplautus plytų tarpus. Taiso kaminius ir apie langų rėmus. Daugelio metų patyrimas darbe. Reikalau esant, kreipkitės į lietuvi — J. CONRAD, 5242 S. Artesian Ave. Grovehill 6-4177

HELP WANTED — FEMALE Reikia Darbininkų

IMMEDIATE OPENINGS FOR DISHWASHERS ALSO MAID FOR PARLOR and LOCKER ROOM ASSISTANTS FOR COUNTRY CLUB Meals furnished — prefer women living on north or northwest side — Ideal working conditions Apply today: TWIN ORCHARDS COUNTRY CLUB PRAIRIE VIEW, ILLINOIS Or call Ambassador 2-3737—or Libertyville 2-1515

TYPISTS General Typing Some experience desirable Will consider capable beginner BILLING TYPIST Experienced Well established electrical Firm Modern Offices Pleasant Associates Company Benefits SEELEY 3-3200 Extension 225

BOYD'S SIUVYKLAI St. Louis Mo. REIKIA MAŠINŲ OPERUOTOJŲ Pirmenybė 30-50 metų amžiaus 5 dienų savaitė Daugelis įvairių lengvatų Valgykla vietoje Kreiptis: DARBO RASTINĖ Mezzanine floor BOYD'S Kampas 6th ir Olive ST. LOUIS, MO.

WORK NEAR HOME. SAVE \$104 A YEAR CARFARE WELL ESTABLISHED FIRM HAS UNUSUALLY ATTRACTIVE POSITIONS FOR STENOGRAPHERS and CLERK-TYPISTS Many Company Benefits, Including Free Hospitalization 5 day, 40 hour week Excellent starting salary Modern air conditioned offices "You'll Enjoy Working Here" Phone MR. LIGNER SEeley 3-1919

TYPIST - BILLER Variety of duties Good working conditions 7:30 A. M. to 4:00 P. M. 5 day, 40 hour week INTERSTATE MOTORS FREIGHT SYSTEM 1833 So. Canal — SEeley 3-2600 Ask for Mr. Bob McGrath

TYPIST-GENERAL OFFICE 5 day, 40 hour week Many Company Benefits Including Hospitalization Paid Holidays Apply: ELECTRONIC COMPONENTS, INC. 2655 W. 19th Street

WORK CLOSER TO HOME SAVE MANY HOURS OF TRAVELLING LONG DISTANCES TO WORK WELL ESTABLISHED FIRM HAS UNUSUALLY ATTRACTIVE JOB FOR PERSONABLE HIGH SCHOOL GRADUATE FOR GENERAL OFFICE WORK TYPING NECESSARY 40 Hour Week Many Company Benefits "You'll Enjoy Working Here" MICHIGAN 2-7505

BENDRAM RASTINĖS DARBU Reikalinga mergina ar moteris, patyristi knygvedystėje. Darbas pastovus. Kreiptis į BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASSOCIATION 4071 Archer Ave. LAfayette 3-8348

REIKALINGAS antrarankis kepėjas prie juodos duonos. Atsiskaukite nuo 3 iki 6 val. po pietų Yards 7-7351, 3500 So. Union Ave.

BATŲ SIUVĖJŲ Rankomis darbininkų prie orthopediškų batų. Pastovus darbas. Martin Larson, 317 West Madison St.

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai VELTUI APSKAIČIAVIMAS Namų, butų remontavimas, kanalizacijos, vandentiekio, cemento ir kitokie darbai Skambinti: HEMLOCK 4-9211 po 5 val. vakaro JONAS CONRAD TUCK POINTING BIZNYJE Atnaujina pasenusį namą, pripildo lietaus išplautus plytų tarpus. Taiso kaminius ir apie langų rėmus. Daugelio metų patyrimas darbe. Reikalau esant, kreipkitės į lietuvi — J. CONRAD, 5242 S. Artesian Ave. Grovehill 6-4177

REIKALINGA SUMANI PATYRUSI PORĖ, kuri mėgsta vaikus, užimti pilną atsakomybę moderniuose namuose arti Chicago. Turi kalbėti angliskai. Moters užsiėmimas: valgių virimas ir bendra namų darbu ruošia. Vyro — bendra namų šeimininkystė. Turi mokėti vairuoti automobilį ir patarnauti prie stalo. Rašykite angliskai, pasiunčiant savo fotografiją ir reikiamą pridurti palydimą iš pirmesnių darbavijų, sujungiant įsų tarnybą, apleidimo priesažti ir panašiai. "NAUJIENOS" 1739 So. Halsted Street, Box 3433 CHICAGO 8, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui PARDUODAMAS mūrinis dviejų miegamųjų bungalow. Poilsio kambarys. Dviejų metų senumo. 10700 S. Drake St. Tel. CE 3-3935, iš anksto susitarus. PARDUODAMAS 5 kamb. mūrinis Georgian namas. Poilsio kambarys. Garažas. 10847 S. Drake St. Tel. HI 5-4622, iš anksto susitarus. 2½ AKRO žemės su 7 kamb. namu prie Archer Ave. ir 139th St. Karštu vandeniui šildomas, stokeris; po visu namu rūšys, vistininkas, 2 karų garažas, sodas; 235 pėdų plotis ant Archer Ave. Stoja busas. \$15,000. A. GRABOWSKI AGENCY 1304 W. 51st Street WAgnar 4-7100 — PProspect 6-3018

\$1,000 IMOKANT NUPIRKS 2 BUTŲ MEDINIŲ NAMŲ Yra užpakalyje loto, 26th ir Drake, 4-4 kambariai. Taksai \$70.00. Pilna kaina \$5,700. SVOBODA, 3739 W. 26th St. LAWndale 1-7038 PARDUODAMAS ar mainomas mūrinis biznio namas su 2-5 kambarių butais, labai gerame stovyje. Savininkas mainys į bungalow. Matykit jį: 4514 So. Western Ave. ŠEŠIŲ kambarių mūrinis bungalow Marquette Parko apylinkėje. Visi moderniški patogumai. Pilna kaina \$16,300. ABERdeen 4-5481. 621 WEST 61st PLACE Parduodamas 4 flatu po 5 kambarius namas. Alyva apsidomas. 4 garažai. Bargenas. DVIEJU BUTŲ MŪRINIS CICERO, 22nd ir 50th Ave. 4-5 kambariai, 2 rūšyje. Kaina \$19,500 SVOBODA, 4704 W. Cermak Road BISHOP 2-2162 GEROJ APYLINKĖJ GERAS PIRKINYS Karštu vandeniui šildomas namas. 5 kambariai, pastogėje du. Dviejų automobilių garažas, 35 pėdų sklypas. Kreiptis tik raštu: J. A. Vilkišius, 7126 So. Maplewood Avenue, Chicago 29, Ill. CICERO Apiežiada miesta, verčia parduoti visiškai moderniškus 8 kambarių namus, įskaitant daugelį rakandų. Prieinama kaina. 5119 W. 23rd Street. \$15,500 nupirks malonius namus, su geromis pajamomis: 1-5, 1-3½. Trys bloki nuo Lincoln ir Lawrence, ½ bloko iki Queen of Angels bažnyčios. Savininkas, Rogers Park 4-0821 — vakaras.

AUTOMOBILES — TRUCKS Automobilai — Sunkvežiniai A & C MOTOR SALES 816-20 W. 35th STREET Visuomet geras pasirinkimas VARTOTŲ KARŲ 1936 iki 1953 metų \$25.00 ir aukščiau MES PERKAME GERUS VARTOTUS KARUS Bridgeporto draugiškiausi dyleriai. Kas skaito, rašo — "Naujienas" išsirašo.